

Հավելված
ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի
2009թ. մարտի 9-ի թիվ 7/6 որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ առողջապահության նախարարությանը պետական պատվերի և ծրագրերի կատարման նպատակով պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2008թ. գործունեության տարեկան ծրագիր (կետ 4.1), ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2008թ. հոկտեմբերի 24-ի թիվ 22/7 որոշում:

Վերահսկողության նպատակը՝ Պետական պատվերի և ծրագրերի կատարման նպատակով ՀՀ առողջապահության նախարարությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության առարկան՝ ՀՀ առողջապահության նախարարությանը պետական բյուջեից հատկացված միջոցներ, բյուջետային մուտքեր, պետական սեփականության գույքի կառավարման և օգտագործման հետ կապված գործարքներ:

Վերահսկողության օբյեկտ(ներ)ը՝ ՀՀ առողջապահության նախարարություն, պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններ, ՀՀ ԱՆ ենթակայության 50 տոկոսից ավելի

պետական բաժնեմաս ունեցող ընկերություններ (հիմնադիր՝ ՀՀ առողջապահության նախարարություն):

Վերահսկողության ծավալը՝ Հետևյալ ծրագրերը համարվել են էական և ընդգրկվել են վերահսկողության մեջ՝

- 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս՝ նախարարության ապարատի պահպանման ծախսեր՝ 2,232,6 հազ. դրամ (100%),
- 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս՝ «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական միջոցառումների իրականացման գծով պետական պատվեր» ծրագրով՝ 4,335,013.2 հազ. դրամ (11%),
- 2006-2007թթ., 2008թ. 9 ամիս՝ «Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման ծախսեր» 3,418,112,1 հազ. դրամ (100%),
- 2006-2007թթ., 2008թ. 9 ամիս՝ «Կենտրոնացված կարգով նորագույն բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռք բերման ծախսեր» 3,467,826,9 հազ. դրամ (100%),
- 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս՝ «Առողջապահական այլ ծառայությունների գծով պետական պատվեր» ծրագրով՝ 700,628.0 հազ. դրամ (8%),
- 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս՝ «Հանրապետությունից դուրս բուժման ուղեգրված հիվանդների ճանապարհածախսի փոխհատուցում» ծրագրով՝ 79,544.0 հազ. դրամ (100%),
- 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս՝ «Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման գծով պետական պատվեր» ծրագրով՝ 940,790.0 հազ. դրամ (7.3%),

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջան՝ 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիս:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 03.11.2008-22.12.2008թ.:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևեր, ինչպես նաև համապատասխանության, ֆինանսական և կատարողական վերահսկողության տեսակները (վերջին երկուսը՝ ընտրանքային):

Վերահսկողության իրականացման ընթացքում յուրաքանչյուր ծրագրի համար սահմանվել է էականության մակարդակ, ինչպես արժեքային իմաստով, այնպես էլ՝

արժեքից անկախ: Մասնավորապես, գնումները համարվել են մեծածավալ և ռիսկային, ելնելով դրանից կիրառվել է ընտրանքային ստուգման եղանակը: Արժեքային իմաստով ընտրվել են 20 մլն դրամ և ավելի պայմանագրային արժեք ունեցողները, իսկ արժեքից անկախ՝ ընդգրկվել են օբյեկտներ՝ ըստ կատարված աշխատանքների տեսակի:

Ապացույցների ստացման մեթոդներից կիրառվել են փաստաթղթերի ու ակտիվների ստուգման, ընթացակարգի և գործընթացի ուսումնասիրության, հարցման և հաշվարկման մեթոդները: Իրականացվել է ֆինանսական հաշվետվությունների և համապատասխան տեղեկատվության տարրերի միջև փոխկապակցվածության և/կամ համեմատության վերլուծություն:

Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների (քանակական և որակական) համադրման մեթոդներ, կատարվել է նախապես պատրաստված հարցաշարերով տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների մանրամասն ուսումնասիրություն: Ստուգումներն իրականացվել են նաև ֆիզիկական /չափագրում, գույքագրում/ եղանակով:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել, ինչպես նաև վեր են լուծվել վերահսկողության դիտարկման և ստուգման փուլում արձանագրված փաստերը:

ՀՀ առողջապահության նախարարությունը (այսուհետ՝ նախարարություն) գործադիր իշխանության հանրապետական մարմին է, որը մշակում և իրականացնում է առողջապահության բնագավառում ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը:

Վերահսկողության արդյունքները.

ՀՀ առողջապահության նախարարության ապարատի պահպանման համար հատկացված բյուջետային միջոցների օգտագործման վերաբերյալ

2006թ., 2007թ. և 2008 թ. 9 ամիսների հաստատված նախահաշիվներով նախարարության ապարատի պահպանման համար տարեկան ճշգրտված նախահաշվով նախատեսվել է համապատասխանաբար՝ 733,536.9 հազ. դրամ, 846,310.4 հազ. դրամ և 652,844.3 հազ. դրամ, ֆինանսավորումը կազմել է 732,844.8 հազ. դրամ, 842,544.4 հազ. դրամ և 542,225.7 հազ. դրամ, դրամարկղային ծախսը՝ 718,541.3 հազ. դրամ, 840,308.7 հազ. դրամ, 532,368.8 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը՝ 714,453.7 հազ. դրամ, 838,325.3 հազ. դրամ, 598,269.8 հազ. դրամ:

Նախարարության ապարատի պահպանման համար հաստատված նախահաշվի առանձին հոդվածների նկատմամբ թույլ է տրվել գերաժախս, իսկ որոշ դեպքերում, խախտելով ՀՀ կառավարության 15.12.2005թ. թիվ 2162-Ն և 21.12.2006թ. թիվ 1851-Ն որոշման 5.1 և 5.3 կետերի պահանջները, բյուջետային միջոցներն ուղղվել են սպասարկող կազմակերպություններ՝ առաջացնելով դեֆիտորական պարտք: «Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումներ», «Կոմունալ ծառայությունների վճար», «Շենքերի, շինությունների և բնակարանների վարձակալության ծախսեր» հոդվածներով 2006թ., «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» հոդվածով 2007թ., իսկ «Կապի ծառայությունների վճար» հոդվածով 2006-2007թթ. փաստացի կատարված ծախսերի դիմաց, հաշվի չառնելով տարեսկզբին առկա դեֆիտորական պարտքը, վճարվել է ավելի գումարներ, որը տարեվերջին առաջացրել է նոր դեֆիտորական պարտք:

«Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ» և «Ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձի վճարման ծախսեր» հոդվածներով 2006թ., «Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումներ» և «Էլեկտրաէներգիայի ծախսեր» հոդվածներով 2007թ. թույլ է տրվել գերաժախս, որը փակվել է տարեսկզբին առկա դեֆիտորական պարտքի հաշվին:

«Էլեկտրաէներգիայի ծախսեր», «Ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձի վճարման» և «Այլ կոմունալ ծախսեր» հոդվածներով տարեկան ծախսերի ոչ իրատեսական պլանավորման արդյունքում պետական բյուջեից 2006-2007թթ. ավելի գումար է ստացվել 7,948.4 հազ. դրամ, որը հոդվածափոխության արդյունքում ուղղվել է այլ ծրագրերի կատարմանը: Հոդվածափոխության արդյունքում այլ ծրագրերի կատարմանը ուղղված գումարները տարեվերջին առաջացրել են դեֆիտորական պարտք:

Միսալ պլանավորելու արդյունքում պետական բյուջեից ստացված գումարները կատարված ներքին վերաբաշխման արդյունքում, ուղղվել է այլ ծրագրերի կատարմանը, որտեղ ստեղծել է դեֆիտորական պարտք:

Հարկ է նշել, որ տարիներ շարունակ նախարարության կողմից տարեսկզբին առկա դեֆիտորական պարտքից մարվել է միայն մի մասը, տարեվերջին թողնելով բավականին մեծ գումարի դեֆիտորական պարտք (2005թ. 5,022.9 հազ. դրամ, 2006թ. 8,644.4 հազ. դրամ, 2007թ. 10,627.8 հազ. դրամ), ակնկալելով պետական բյուջեից ավելի գումարների ստացում:

«Գրասենյակային ապրանքներ և նյութեր» և «Մեփական տրանսպորտի պահպանման ծախսեր» հոդվածներով տարիներ շարունակ պահանջվող չափաքանակներից ավելի նույնատիպ ապրանքներ (գրենական պիտույքներ և բենզին) ձեռք բերելու հետևանքով 2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ստեղծվել է 5,402.5 հազ. դրամ ապրանքային մնացորդ, որը հաշվի չի առնվել 2007 և 2008թթ. ծախսերի պլանավորման ժամանակ:

«Կապի ծառայությունների վճար» հոդվածով 01.01.2006թ. դրությամբ ըստ ներկայացրած հաշվետվությունների և տեղեկանքների պարտքեր չեն գոյացել: ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն ներկայացրած տարեկան հաշվետվությամբ նախարարության ծախսը կազմել է 24,707.6 հազ. դրամ, որի ստուգմամբ պարզվել է, որ նախարարության կողմից ցույց տրված ծախսը չի համապատասխանում իրականությանը: Փաստացի ծախսը կազմում է 34,339.5 հազ. դրամ կամ ներկայացված հաշվետվությամբ պակաս ծախս է ցույց տրվել 9,631.9 հազ. դրամ, որը մարվել է նախարարության համակարգի կազմակերպությունների կողմից («Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն», «Վնասվածքաբանության, օրթոպեդիայի, այրվածքների և ճառագայթման կենտրոն», «Վ. Ա. Ֆանարջյանի անվան ուռուցքաբանության ազգային կենտրոն», «Լ. Օ. Յոլյանի անվան արյունաբանական կենտրոն», «Մաշկային և սեռավարակման բժշկական կենտրոն» և «Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոն» ՓԲ ընկերություններ):

«Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումներ» հոդվածով նախատեսվել է հատկացնել 2006թ. 503,060.3 հազ. դրամ, 2007թ. 595,027.7 հազ. դրամ, դրամարկղային ծախսը կազմել է համապատասխանաբար՝ 500,672.8 հազ. դրամ և 594,557.7 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը՝ 498,905.5 հազ. դրամ և 596,062.5 հազ. դրամ: 2006թ. եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով պարտք չունենալու պարագայում կատարվել է ավելի վճարումներ, տարեվերջին ստեղծելով նոր դեբիտորական պարտք, գումարով՝ 3,791.7 հազ. դրամ, իսկ 2007թ. նշված գումարները դիտվել են որպես աշխատավարձի հոդվածով տնտեսված գումար և աշխատողներին վճարվել որպես պարգևատրում:

«Պետական կառավարման մարմինների աշխատողների առավելագույն թվաքանակ և տեղակալների թվաքանակ սահմանելու մասին» ՀՀ վարչապետի 06.11.1998թ. թիվ 620 որոշման համաձայն, նախարարության աշխատողների թիվը 2006թ.

հաստատված հաստիքային ցուցակի, սահմանվել է 640 միավոր, 2007թ.՝ 637 միավոր, 2008թ.՝ 630 միավոր:

2006 թ. նախարարությունում գրանցվել է ամսական միջին հաշվով 121.7, 2007թ.՝ 115.9, 2008թ. 9 ամիսներին՝ 113.2 թափուր հաստիք: Թափուր հաստիքների հաշվին առաջացած աշխատավարձի ֆոնդի չօգտագործված միջոցները պետական բյուջե վերադարձնելու փոխարեն աշխատակիցներին վճարվել է պարգևատրում. 2006թ.՝ 73,759.2 հազ. դրամ, 2007թ.՝ 80,703.9 հազ. դրամ:

Թափուր հաստիքները հիմնականում առկա էին պետական հակահամաճարակային տեսչությունում, որը հետևանք է դրա տարածքային ստորաբաժանումների թերի կոմպլեկտավորմանը: Հարկ է նշել, որ տարիներ շարունակ տեսչությունը չի համալրվել նախատեսված թվով աշխատակիցներով (2005-2008թթ.), իսկ պետական բյուջեից տեսչության պահպանման համար հատկացված, սակայն չօգտագործված ֆինանսական միջոցները օգտագործվել են պարգևատրում վճարելու համար: Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների ծախսը չի ապահովել ակնկալվող արդյունավետությունը:

«Սեփական տրանսպորտի պահպանման ծախսեր» հոդվածով ՀՀ կառավարության 17.02.2005թ. թիվ 194 որոշմամբ հաստատված սահմանաքանակի համաձայն 20 ավտոմեքենայի համար ներկայացված հայտով 2006թ. և 2007թ. հատկացվել է յուրաքանչյուր տարվա համար 24,000.0 հազ. դրամ:

01.01.2007թ. դրությամբ նախարարությունում հաշվառվել և շահագործվել է 18 ավտոմեքենա: Հաշվառված մեքենաներից երկուսը նախարարի հրամանով անհատույց ժամանակավոր օգտագործման է հանձնվել համակարգի ՊՈԱԿ-ներին: 2007-2008թթ. ընթացքում նախարարությունը պետական բյուջեից սխալ հայտ ներկայացնելու արդյունքում՝ չունենալով համապատասխան քանակի տրանսպորտային միջոցներ, ստացել է տրանսպորտի պահպանման ծախսերի համար ավելի գումարներ:

Չնայած վերը նշված որոշմամբ նախարարության համար սահմանվել է ծառայողական ավտոմեքենաների սահմանաքանակ, սակայն նախարարությունը իր կարիքների համար օգտագործել է նաև համակարգի փակ բաժնետիրական ընկերություններին և պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին պատկանող ավտոմեքենաներ, որը 2006թ. կազմել է 25, 2007թ.՝ 23 և 2008թ. 24 ավտոմեքենա: Անհրաժեշտ է նշել, որ նախարարության կարիքների համար օգտագործված

ավտոմեքենաների համար ծախսերը կատարվել են այն ընկերությունների և կազմակերպությունների հաշվին, որտեղ դրանք փաստացի հաշվառված են: Համակարգի բաժնետիրական ընկերությունների կողմից նախարարությանը տրամադրված ավտոմեքենաների շահագործման (վառելիք և քսայուղեր, վարորդների աշխատավարձ) գծով ծախսերը կատարվել են սեփական միջոցների հաշվին, ձևակերպելով այն ծախսերով: Արդյունքում, տարեկան ֆինանսական արդյունքների սխալ արտացոլման հետևանքով, ընկերությունների կողմից պետական բյուջե պակաս շահութահարկ և շահութաբաժին է վճարվել: Մասնավորապես, նախարարության համակարգի «Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոն» ՓԲ ընկերության կողմից 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսների համար նախարարությունը տրամադրել է երեք ավտոմեքենա՝ երկու «Շելլոլեն նիվա» և «Հունդայի Սոնատա» մակնիշի, որոնց շահագործման համար տրամադրված 9885 լիտր բենզինի արժեքը, ինչպես նաև սպասարկման մյուս ծախսերը և վարորդներին վճարված աշխատավարձը ձևակերպվել է սեփական ծախսերով: Արդյունքում, պակաս է հաշվարկվել և վճարվել պետական բյուջե շահութահարկ և շահութաբաժին:

Այստեղից հետևում է. եթե նախարարության համակարգի ՓԲ ընկերությունների և ՊՈԱԿ-ների վերը նշված տրանսպորտային միջոցները, որոնք օգտագործվել են նախարարության կողմից, անհրաժեշտ չեն, ապա անհասկանալի է համապատասխան տրանսպորտի և ծախսված պետական միջոցների առկայությունը: Նախարարությունը, որը կոչված է պետական սեփականության նկատմամբ պատշաճ կատարողական վերահսկողություն իրականացնել, ոչ միայն վերահսկողություն չի իրականացրել, այլ իր թույլտվությամբ նշված պետական միջոցները օգտագործել է ոչ նպատակային, ինչը չէր կարող ապահովել համապատասխան արդյունավետություն:

ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով «Հիգիենիկ հակահամաճարակային փորձագիտական միջոցառումների իրականացման գծով պետական պատվեր» ծրագրին հատկացված գումարներից վերաբաշխում կատարելու արդյունքում 3,000.0 հազ. դրամ ուղղվել է «Գործադիր իշխանության պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների պահպանում» ծրագիր՝ կապիտալ շինարարություն իրականացնելու համար:

Հատկացված միջոցների հաշվին «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի և «ՄՄՄ» ՍՊ ընկերության միջև կնքված պայմանագրի համաձայն

իրականացվել է «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի սանիտարական կարանտինային կետի տեղակայման և վերակառուցման աշխատանքները, 3,000.0 հազ. դրամ գումարով:

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին իրականացված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ սանիտարական կետի տեղակայման և վերակառուցման աշխատանքները կատարվել են թերություններով և խախտումներով, թույլ է տրվել ծավալային հավելագրում, գումարով՝ 310.6 հազ. դրամ:

Տեղում կատարված հսկիչ չափագրմամբ և կատարողական ակտերի համեմատությամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտով փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 7.5 քմ ալյումինե պրոֆիլների պատրաստման և տեղադրման, 5 քմ շերտավարագույրների պատրաստման և տեղադրման, 10 քմ ԴՍՊ-ով լիցքի պատրաստման աշխատանքների դիմաց: Ընդհանրական աշխատանքներում թույլ տրված խախտումների արդյունքում կատարված հավելագրումները ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերում

«Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման գծով պետական պատվեր» ծրագրով 2006թ., 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսներին նախարարությանը նախատեսվել և հատկացվել է համապատասխանաբար՝ 1,221,663.5 հազ. դրամ, 1,416,300.0 հազ. դրամ և 780,148.6 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը կազմել է 1,221,598.9 հազ. դրամ, 1,416,297.4 հազ. դրամ և 1,363,950.0 հազ. դրամ:

Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման համար «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի և հինգ ընկերությունների («Նատալի ֆարմ», «Լամբրոն Ֆարմինպեքս», «Նոենա ֆարմ», «ՍԼՆ ֆարմ» ՍՊ և «Արֆարմացիա» ՓԲ ընկերություններ) միջև 2006թ. կնքվել է համաձայնագրեր, իսկ 2007թ.՝ պայմանագրեր: Առանձին դեպքերում դեղորայքը ձեռք է բերվել մեկ անձից գնում կատարելու ձևով («Նատալի ֆարմ» ՍՊԸ, «Ֆարմ Գոհար» ՍՊԸ):

Կնքված պայմանագրերով նախատեսված ժամկետներում գնված դեղորայքը չմատակարարելու հետևանքով ժամկետանց օրերի համար հաշվարկված տույժը կազմել է 5,336.7 հազ. դրամ, որից նախարարության կողմից հաշվարկվել և գանձվել է 4,966.8 հազ.

դրամ: 2006թ. «Նատալի ֆարմ» ՍՊ ընկերության հետ կնքված պայմանագրով գրիպի դեմ նախատեսված պատվաստանյութը ժամանակին չմատակարարելու հետևանքով, նախարարության կողմից վաճառողից չի հաշվարկվել և գանձվել ուշացած յուրաքանչյուր օրվա համար տույժ, մատակարարման ենթակա, սակայն չմատակարարված ապրանքի գնի 0.01 %-ի չափով, գումարով՝ 369.9 հազ. դրամ, ինչը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման համար կնքված պայմանագրերով սահմանված յուրաքանչյուր միավոր դեղի գինը նախատեսվել է վերահաշվարկել 2007թ. հուլիսի 1-ի, 2008թ. հունվարի 15-ի և հուլիսի 1-ի դրությամբ, որը պետք է 5%-ով պակաս լինի որոշված շուկայական գնից, բայց ոչ ավելի, քան հարցման արդյունքով ստացված նվազագույն գինը:

Պայմանագրում հստակ նախանշվել է նաև մեծածախ շուկայական գների որոշման համար շուկան ուսումնասիրող աշխատանքային խմբի ձևավորման գործընթացը, որը պետք է ստեղծվեր «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի պետի հրամանով: Հրամանի համաձայն աշխատանքային խմբում պետք է ընդգրկվեր Վաճառողի և առավելագույնս երեք այն պետական մարմինների մեկական ներկայացուցիչ, որոնց կարիքների համար կատարված գնումները ունեն մեծ տեսակարար կշիռ:

Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման պայմանագրերի կողմ հանդիսացող վերոհիշյալ ընկերությունների կողմից ներկայացված դեղորայքի ձեռք բերման փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ մեծածախ շուկայական գների որոշման համար շուկան ուսումնասիրող աշխատանքային խմբի կողմից պայմանագրերի 4.1 կետի պահանջները պատշաճ մակարդակով չկատարելու, շուկան չուսումնասիրելու հետևանքով 2007թ. երկրորդ կիսամյակում և 2008թ. 9 ամիսներին կնքված համաձայնագրերի շրջանակներում ձեռք բերված 17 անվանում դեղորայքի համար շուկայում առկա նվազագույն գներից ավելի է վճարվել 200,008.0 հազ. դրամ, (2007թ. 2-րդ կիսամյակում՝ 76,540.4 հազ դրամ և 2008թ.-ի 9 ամիսներին 123,467.9 հազ. դրամ): Պետական բյուջեից ծրագրի իրականացման համար հատկացված միջոցների ծախսը չի ապահովել ակնկալվող արդյունավետությունը: Մասնավորապես՝ մարդկային ինսուլինը 2007թ. և 2008թ.-ին «ՄԼՆ ֆարմ» ՍՊԸ-ի կողմից «Նատալի ֆարմ» ՍՊԸ-ին վաճառվել է մեկ սրվակը 4180 դրամով, սակայն փաստը հաշվի չի առնվել, և 2007թ. հուլիսի

1-ին, 2008թ. հունվարի 15-ին և 2008թ. հուլիսի 1-ին գների վերահաշվարկման ժամանակ ինսուլինի գինը աշխատանքային խմբի կողմից չի փոփոխվել, այն մնացել է գնման գլխավոր պայմանագրին կից հավելվածում սահմանված գնով՝ մեկ սրվակը 5000 դրամ: 2007թ. հուլիսի 1-ից հետո կնքված համաձայնագրերով ձեռք է բերվել 125275 սրվակ մարդկային ինսուլին, որոնց համար ավելի է վճարվել 102,725.5 հազ. դրամ:

MD միլ ՖԿՈՒ-3 400գ մանկական կերի գինը 2007թ. հուլիսի 1-ին և 2008թ. հունվարի 15-ին չի վերահաշվարկվել, ապրանքի գինը մնացել է անփոփոխ, իսկ 2008թ. օգոստոսին գլխավոր գնման պայմանագրի հավելվածում սահմանված 58,14 հազ. դրամի փոխարեն սահմանվել է մեկ տուփը 55,3 հազ. դրամ այն դեպքում, երբ ներքին շուկայում «Ղեղաբազա Երևան» ՍՊԸ-ն պայմանագրերի տեխնիկական պայմանները բավարարող նշված մանկական կերը վաճառել է «Նոեմա ֆարմ» ՍՊԸ-ին՝ մեկ տուփը 30,0 հազ. դրամով: Գների վերահաշվարկման ժամանակ միավորի գինը պետք է նվազեցվեր առնվազն մեկ տուփը 30,0 հազ. դրամ: 2007թ 2-րդ կիսամյակում և 2008թ. 9 ամիսներում կնքված համաձայնագրերով ձեռք է բերվել 616 տուփ MD միլ ՖԿՈՒ-3 400գ մանկական կեր, որի համար ավելի է վճարվել 17,004.6 հազ. դրամ:

2007թ. մարտ, ապրիլ և 2008թ. ապրիլ-սեպտեմբեր ամիսներին «Նատալի Ֆարմ» ՍՊԸ-ի կողմից առաքվող դեղորայքի գնացուցակներում նշված գների /պրայս լիստեր/ և ՀՀ առողջապահության նախարարությանը ընկերության կողմից մատակարարված դեղորայքի գների համեմատությամբ պարզվել է, որ շատ դեղատեսակներ նախարարությանը մատակարարվել է ավելի քան գներով (2007թ. 6 ամվանում, 2008թ. 7 ամվանում), քան նույն ժամանակաշրջանում մատակարար ընկերության կողմից առաջարկվել է շուկայում: Այսպես՝ 23.04.07թ. թիվ 12 հանձնման-ընդունման արձանագրությամբ նախարարությանը հանձնվել է 5208.3 տուփ «ղիագեպամ» 5մգ N24, մեկ տուփի արժեքը 258.2 դրամ այն դեպքում, երբ ընկերության կողմից բաց թողնվող գնացուցակում այն սահմանվել է 192 դրամ: «Սելսեպտ» դեղամիջոցը N100-ից նախարարությանը հանձնվել է 89400 դրամով այն դեպքում, երբ ընկերության կողմից շուկայում առաջարկվող գինը կազմել է 85550 դրամ: Ընդհանուր առմամբ, 2007-2008թթ. ընթացքում նախարարությանը հանձնված դեղերի գները գերազանցել են գնացուցակներում /պրայս լիստ/ նշված գները 25,421.3 հազ. դրամով (2007թ. 13,482.7 հազ. դրամ, 2008թ. 11,938.6 հազ. դրամ):

2007թ. և 2008թ. 9 ամիսներին գլխավոր գնման պայմանագրերով ձեռք բերված դեղերի պիտանիության ժամկետների ստուգմամբ պարզվել է, որ գնված 764,871.5 հազ. դրամ (2007թ.-ին 398258.0 հազ. դրամ և 2008թ. 9 ամիսներին՝ 366613.5 հազ. դրամ) ընդհանուր գումարով դեղերի պիտանիության ժամկետը չի համապատասխանել պայմանագրի տեխնիկական բնութագրում սահմանված պիտանիության ժամկետներին: Մասնավորապես՝ 126411 սրվակ մարդկային ինսուլինի և 8333 սրվակ դոքսոռութիցինի պիտանիության ժամկետները ձեռք բերման պահին չեն համապատասխանել պայմանագրի տեխնիկական բնութագրում սահմանված պիտանիության ժամկետին: Որոշ դեղատեսակներով պիտանիության ժամկետների շեղումը կազմել է մինչև 50%: Ընդ որում, տեխնիկական բնութագրերում ինսուլինի պիտանիության ժամկետի մասով փոփոխություն կատարելու՝ ՀՀ առողջապահության նախարարության խնդրանքին ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունը տվել է իր համաձայնությունը պայմանով, որ կատարվի գնային փոփոխություն: Գնային փոփոխությունը կատարվել է միայն 2008թ.-ի դեկտեմբեր ամսին, մեկ սրվակի գինը համաձայնագրով նախատեսված 5000 դրամի փոխարեն սահմանելով 4500 դրամ: Գնային փոփոխությունը ժամանակին կատարելու պարագայում, անգամ վերը նշված չափով, 2007,2008թթ. ստուգվող ժամանակաշրջանում տեխնիկական բնութագրի պիտանիության ժամկետների պահանջներին չհամապատասխանող պիտանիության ժամկետներով ստացված 126411 սրվակ ինսուլինի գնման դիմաց կվճարվեր 556,849.5 հազ. դրամ, այնինչ վճարվել է 632,055.0 հազ. դրամ, կամ ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին գնված ապրանքի դիմաց ավելի է վճարվել 75,205.5 հազ. դրամ, ինչը չի ապահովել ակնկալվող արդյունավետությունը:

Նախարարության կողմից ըստ տարիների դեղերի ձեռք բերման գների ամփոփ վերլուծությունից պարզվել է, որ 2006թ. ձեռքք բերման համար հիմք հանդիսացող պայմանագրերի համաձայնագրում դեղերի միավորի գները սահմանվել են ԱՄՆ դոլարով, իսկ 2007թ. և 2008թ. ձեռք բերման համար հիմք հանդիսացող պայմանագրերի համաձայնագրերում դեղերի միավորի գները սահմանվել են ՀՀ դրամով, այդ իսկ պատճառով վերլուծությունը կատարվել է և 2006թ. ձեռք բերման գները դրամի վերածելով, և 2007թ. և 2008թ. ձեռք բերված գները դոլարի վերածելով, ընդ որում վերջին դեպքում հաշվի առնելով նաև մատակարար ընկերությունների կողմից դեղերի ձեռք բերման գների փոփոխությունները:

ՀՀ դրամով դեղերի գների համադրումից պարզվել է, որ 2006թ.-ի գների համեմատ 2007թ.-ին կատարվել է գների թանկացում՝ 22,697.6 հազ. դրամի չափով, իսկ 2008թ. 9 ամիսներին՝ 20,947.56 հազ. դրամի չափով: Ընդ որում, 2006թ. և 2008թ. 9 ամիսներին ձեռք բերված 25 անվանում դեղերից 17-ի դեպքում գներն իջել են, իսկ 8-ի դեպքում՝ թանկացել: Միայն մարդկային ինսուլինի մասով կատարվել է 81,864.0 հազ. դրամի թանկացում, 2006թ.-ին այն ձեռք է բերվել մեկ սրվակը 3983.0 դրամով, իսկ 2008թ.-ին մեկ սրվակը՝ 5000.0 դրամով:

Դեղերի գները ԱՄՆ դոլարով համադրումից պարզվել է, որ 2006թ.-ի գների համեմատ 2007թ.-ին կատարվել է գների թանկացում 211,830.3 հազ. դրամի չափով, իսկ 2008թ.-ի 9 ամիսներին՝ 241,907.8 հազ. դրամի չափով: 2006թ. և 2008թ. 9 ամիսներում ձեռքբերված 25 անվանում դեղերից 7-ի դեպքում գներն էժամացել են, իսկ 18 անվանման դեպքում՝ թանկացել: Միայն մարդկային ինսուլինի մասով կատարվել է 167,420.35 հազ. դրամի թանկացում, 2006թ. այն ձեռք է բերվել մեկ սրվակը 9.9 ԱՄՆ դոլարով, իսկ 2008թ. մեկ սրվակը՝ 16.3 ԱՄՆ դոլարով: Ընդ որում, հարկ է նշել, որ ինսուլինը 2006թ.-ին հանրապետություն է ներմուծվել մեկ սրվակը 7.54 ԱՄՆ դոլարով, իսկ 2008թ.-ին՝ մեկ սրվակը 7.08 ԱՄՆ դոլարով:

Մարդասիրական օգնությամբ ստացված դեղորայքի բաշխումը բուժօգնականներին իրականացվել է ՀՀ առողջապահության նախարարի «Պետական կարիքների համար ձեռք բերված դեղերի բաշխման մասին» հրամանով հաստատված բաշխացուցակների հիման վրա:

2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում մարդասիրական օգնությամբ ստացված դեղորայքից 21 անվանում, գումարով՝ 60,761.4 հազ. դրամ, որոնք ստացման պահին ունեցել են 6 ամսից մինչև 1.5 տարի պիտանիության ժամկետ, նախարարության կողմից ժամանակին չեն բաշխվել և օգտագործվել: Արդյունքում, ստացված դեղորայքը մնալով պահեստում կորցրել է պիտանիության ժամկետը և դարձել օգտագործման համար ոչ պիտանի: Նշված ժամանակաշրջանում պահեստում առկա դեղորայքից ժամկետանց է դարձել՝ 2006թ. 7,565.0 հազ. դրամ, 2007թ.՝ 35,553.9 հազ. դրամ, իսկ 2008թ. 9 ամիսներին՝ 17,642.5 հազ. դրամ:

Չնայած այն հանգամանքին, որ 2006թ. տարեվերջին նախարարությունում առկա էր 10076 սրվակ կարճատև, միջին, կարճատև և միջին ազդեցության ինսուլինի մնացորդ, գումարով՝ 47,211.5 հազ. դրամ, նախարարության կողմից 2007թ. տարեկան ծախսերը

սլանավորելիս առաջացած մնացորդը հաշվի չի առնվել և պետական բյուջեից սխալ սլանավորելու արդյունքում ստացել է ավելի գումարներ:

Դեղերի և դեղանյութերի ներմուծման թույլտվություն տալու ընթացակարգի վերաբերյալ

Դեղերը և դեղանյութերը ՀՀ ազատ շրջանառության համար ներմուծվել է ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից փաստաթղթային և լաբորատոր փորձաքննության հիման վրա տրված ներմուծման հավաստագրով: Ստուգվող ժամանակաշրջանում ներմուծման հավաստագիր տրվել է դեղերի և դեղանյութերի փաստաթղթային փորձաքննության, դեղերի մոլուցների նույնականացման և լաբորատոր փորձաքննության դրական արդյունքի դեպքում:

Փորձաքննության արդյունքում կազմված փորձագիտական եզրակացությունները, որոնք գործողությունների փաստացի նկարագրություն են, շատ դեպքերում կազմվել են որոշակի վերապահումներով և չեն գնահատվել դրական կամ բացասական: Սակայն նախարարության կողմից որոշում է կայացվել տրամադրել ներմուծման հավաստագիր կամ չտրամադրել, շատ դեպքերում կիրառելով երկակի ստանդարտներ: Բազմիցս ուշադրություն չդարձնելով փորձագիտական եզրակացություններում նշված վերապահումներին, նախարարության կողմից տրամադրվել է ներմուծման հավաստագրեր:

Ըստ նախարարության կողմից ներկայացված տեղեկանքի 2007-2008թթ. ընթացքում արձանագրվել է ներմուծված դեղերի և պետական գրանցման ներկայացված դեղերի մոլուցների անհամապատասխանության 75 դեպք, սակայն հանձնաժողովին ուսումնասիրման համար փաստացի տրամադրվել է 36 հավաստագիր (2007թ. -13, 2008թ.-23):

«Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲ ընկերության կողմից ներկայացվել է մույն ժամանակաշրջանի համար 51 փորձագիտական եզրակացություն (2007թ.՝ 26, 2008թ.՝ 25):

Նախարարության կողմից փաստացի տրամադրված 2007թ. ընթացքում ներկրված դեղերի մոլուցների թվով 13 հավաստագրերով ՀՀ-ում գրանցված մոլուցների անհամապատասխանության վերաբերյալ կատարված ուսումնասիրությունից պարզվել է.

1. Թվով 4 ներկրման համար, որոնք իրականացվել են ոչ արտադրող կազմակերպությունից, տրվել են ներկրման թույլտվություն՝ առանց արտադրողի կողմից որևէ պահանջվող պարզաբանում ներկայացնելու /հավաստագրեր թիվ 000532, առ 08.05.2007թ., թիվ 000362, առ 23.03.2007թ., թիվ 000367, առ 26.03.2007թ. և թիվ 001327/1, առ 16.11.2007թ./:

2. Արտադրող կազմակերպությունից ներկրված դեղերի թվով մեկ գործի համար տրվել է ներկրման թույլտվություն /հավաստագիր թիվ 000326 առ 19.03.2007թ./, իսկ մեկ այլ դեպքում, երբ ներկրումը նույնպես իրականացվել է անմիջապես արտադրողից դեղերի ներկրումը մերժվել է /հավաստագիր թիվ 000499, առ 13.04.2007թ./:

3. Թվով մեկ գործի դեպքում դեղերի ներկրումը մերժվել է, գործը մնացել է անավարտ, քանի որ որպես դեղերի ներկրման մերժման հիմք նշվել է, որ դեղերը գտնվում են փորձաքննության մեջ /հավաստագիր՝ թիվ 000499, առ 13.04.2007թ./:

4. Թվով մեկ գործի դեպքում ոչ արտադրող կազմակերպությունից ներկրված մեկ անվանում դեղի ներկրումը մերժվել է /հավաստագիր՝ թիվ 000474, առ 10.04.2007թ./, սակայն հետագայում, առանց որևէ հիմնավորման տվյալ դեղի ներկրումը թույլատրվել է /հավաստագիր՝ թիվ 000921, առ 22.06.2007թ./:

5. Թվով 4 գործերի դեպքում ներկրումներն իրականացվել են անմիջապես արտադրողից, արտադրող կազմակերպությունների կողմից ներկայացվել են համապատասխան պարզաբանումներ, որոնց հիման վրա և տրվել են ներկրման թույլտվություն:

2008 թվականի ընթացքում ներկրված դեղերի մոուլներից ՀՀ-ում գրանցված մոուլների անհամապատասխանության վերաբերյալ թվով 23 հավաստագրերի ուսումնասիրությունից պարզվել է որ.

1. Թվով մեկ գործի մեջ մեկ անվանում դեղի ներկրումը /ոչ արտադրող կազմակերպությունից/ մերժվել է /հավաստագիր՝ թիվ 000278, առ 07.03.2008թ./ մինչդեռ ըստ «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրված նյութերի /փորձագիտական եզրակացություն թիվ 000214, առ 29.02.2008թ./ մեկ այլ կազմակերպության կողմից նույն ժամանակահատվածում այդ նույն դեղը ներկրվել է, սակայն ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից տվյալ գործը չի ներկայացվել, ուստի տվյալ գործի հետագա ընթացքը անհայտ է:

2. Թվով երկու դեղի ներկրման համար /հավաստագրեր թիվ 001856/1, առ 29.01.2008թ. և թիվ 001902, առ 13.02.2008թ./, որոնք իրականացվել են ոչ արտադրող կազմակերպություններից, տրվել են ներկրման թույլտվություններ, առանց արտադրողի կողմից որևէ պահանջվող պարզաբանում ներկայացնելու: Այստեղ անհրաժեշտ է նշել այն հանգամանքը, որ խախտվել է ՀՀ կառավարության 2000թ. սեպտեմբերի 20-ի N 581 որոշման 40-րդ կետի «է» ենթակետի պահանջը:

3. Թվով մեկ գործի դեպքում ներկրումն իրականացվել է անմիջապես արտադրողից, արտադրող կազմակերպության կողմից ներկայացվել է համապատասխան պարզաբանում, որի հիման վրա և տրվել է ներկրման թույլտվություն /հավաստագիր՝ թիվ 000135 առ 13.02.2008թ./, ինչպես նաև երեք այլ դեպքում անմիջապես արտադրողի կողմից ներկրված դեղերի համար թույլտվություն չի տրվել /հավաստագրեր՝ թիվ 000879, առ 08.07.2008թ., թիվ 000647, առ 04.06.2008թ. և թիվ 000005, առ 23.01.2008թ./:

4. Թվով երեք գործի դեպքում ներկրումն իրականացվել է ոչ արտադրող կազմակերպություններից, արտադրող կազմակերպությունների կողմից նշված գործերի վերաբերյալ որևէ հիմնավորում չի ներկայացվել և ներկրումը մերժվել է /հավաստագրեր թիվ 000367, առ 04.04.2008թ., թիվ 000587, առ 07.05.2008թ. և թիվ 000828, առ 13.06.2008թ./:

5. Թվով 6 գործի մեջ արձանագրվել է ներկրված դեղերի ներդիր թերթիկների անհամապատասխանություն ՀՀ-ում գրանցված դեղերի ներդիր թերթիկներին: Նշված թվով 6 գործերից 4-ը /հավաստագրեր թիվ 001551, առ 17.10.2008թ., թիվ 001508, առ 12.11.2008թ. և թիվ 001598, առ 20.10.2008թ. թիվ 001468, առ 17.10.2008թ./ տարբեր կազմակերպությունների դեղերի ներկրումը թույլատրվել է այն պայմանով, որ մինչև դեղերի շրջանառության մեջ մտնելը ներկրող կազմակերպությունը պարտավորվում է դեղերի տուփերի մեջ տեղադրել ՀՀ-ում պետական գրանցման երաշխավորված ներդիր թերթիկները, ինչը սակայն չի կիրառվել մեկ այլ կազմակերպության նկատմամբ /վերոնշյալ 6 գործերից թվով 2-ը տվյալ կազմակերպությանն են՝ հավաստագրեր թիվ 001545, առ 21.10.2008թ. և թիվ 000972, առ 17.07.2008թ./ և դրա կողմից ներկրված դեղերի համար թույլտվություն չի տրվել:

Անհրաժեշտ է նշել, որ վերոնշյալ գործերին վերաբերող դեղերի ներդիր թերթիկների փոփոխությունն իրականացվել է ՀՀ առողջապահության նախարարության «Մարդասիրական օգնության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ում, ինչը չի

կանոնակարգվում որևէ նորմատիվ իրավական ակտով: Անհրաժեշտ է ավելացնել նաև այն հանգամանքը, որ վերոնշյալ դեղերի մեջ առկա էր մեկ անվանում հոգեմետ դեղ, որի շրջանառության համար սահմանված է հատուկ պայմաններ և պահանջներ, որոնք, տվյալ դեպքում, խախտվել են:

6. Թվով 3 կազմակերպություններին տրամադրված գործերի մեջ արձանագրվել են անհամապատասխանություն և այդ դեղերի ներկրումը սկզբում մերժվել է, հետագայում դրանց ներկրումը թույլատրվել է՝ ՀՀ առողջապահության նախարարությանը որպես մարդասիրական օգնություն տրամադրելու պայմանով /հավաստագրեր թիվ 000414, առ 03.04.2008թ., թիվ 000910, առ 03.07.2008թ., թիվ 000651, առ 04.06.2008թ., թիվ 001234, առ 16.08.2008թ., թիվ 000898, առ 16.09.2008թ., թիվ 001641, առ 21.10.2008թ., թիվ 000015, առ 14.01.2008թ., թիվ 000015/1, առ 05.03.2008թ./:

Ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ կիրառվում է երկակի ստանդարտներ: ՀՀ կառավարության վերը նշված որոշումը օգտագործվում է մի դեպքում՝ մերժման, մեկ այլ դեպքում՝ թույլտվության համար:

ՀՀ կառավարության 20.09.2000թ. թիվ 581 որոշման 21-րդ կետով սահմանվել է, որ ՀՀ ներմուծման պահին դեղերի և դեղանյութերի պիտանիության մնացած ժամկետը պետք է լինի նվազագույնը մեկ տարի, նախարարության կողմից պահանջը հաշվի չառնելով բազմիցս դեպքերում ներմուծողներին տրվել է ներմուծման հավաստագրեր, հիմք ընդունելով ներմուծողների կողմից ներկայացված հաշվարկները սպառման հնարավորությունների վերաբերյալ: Այնուհետև, կենտրոնացված կարգով դեղերի ձեռք բերման շրջանակներում նույն ներմուծողներից ձեռք է բերվել 60,223.0 հազ. դրամ արժեքով դեղորայք:

ՀՀ կառավարության 2000թ. սեպտեմբերի 20-ի՝ «ՀՀ դեղերի և դեղանյութերի ներմուծման և արտահանման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 581 որոշման 30-րդ կետով սահմանվել է, որ դեղերի և դեղանյութերի մուշների քանակը, ընտրանքի ծավալը, դրանց ընտրության կարգը սահմանում է ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, սակայն մնան կարգ մինչ օրս չի սահմանվել:

Կենտրոնացված կարգով նորագույն բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռք բերում

«Կենտրոնացված կարգով նորագույն բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռք բերում» ծրագրով 2006թ., 2007թ., 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում ՀՀ պետական բյուջեից ՀՀ առողջապահության նախարարությանը հատկացվել է համապատասխանաբար՝ 889,885.0 հազ. դրամ, 1,191,586.0 հազ. դրամ և 1,386,355.9 հազ. դրամ: Հատկացված միջոցների հաշվին «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի միջոցով հինգ ընկերությունների հետ կնքված պայմանագրերի համաձայն 2006թ., 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում ձեռք է բերվել համապատասխանաբար՝ 889,855.0 հազ. դրամ, 1,138,734.5 հազ. դրամ, 496,785.7 հազ. դրամ արժեքով սարքավորումներ: Դրանք բաշխվել են ՀՀ կառավարության 09.02.2006թ. թիվ 291-Ն՝ «Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում կենտրոնացված կարգով բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռք բերման ու բաշխման» որոշմամբ հաստատված 7-րդ կետի համաձայն: Կենտրոնացված կարգով բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռք բերման ու բաշխման գործընթացը կատարվել է ՀՀ առողջապահության նախարարությունում ստեղծված մշտական գործող հանձնաժողովի կողմից: Վերոնշյալ որոշման 19-րդ կետով նախատեսվել է, որ 100 տոկոս պետությանը պատկանող բաժնեմաս ունեցող ընկերություններին բժշկական սարքավորումները պետք է հանձնել դրանց արժեքը կանոնադրական կապիտալում սահմանված կարգով ներդնելու միջոցով: Պետությանը պատկանող բաժնետոմսեր չունեցող կազմակերպություններին բժշկական սարքավորումներ հանձնվել է վարձակալությամբ՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 22.02.2001թ. թիվ 125 որոշման՝ 5 տարի ժամկետով, որից հետո այն կարող է ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով օտարվել տվյալ առողջապահական կազմակերպությանը:

Կենտրոնացված կարգով ձեռք բերված սարքավորումները նախարարության կողմից 100 տոկոս պետական բաժնեմաս ունեցող ընկերություններին բաշխվել է 1,910,517.1 հազ. դրամ արժեքով, իսկ պետական բաժնեմաս չունեցող առողջապահական ընկերություններին՝ 87,196.6 հազ. դրամ արժեքով, որի համար սահմանված ամսական

վարձավճարը կազմում է 1,558.8 հազ. դրամ, 01.10.2008թ. դրությամբ պահեստավորված (չբաշխված) բուժսարքավորումների մնացորդը կազմել է 528,262.3 հազ. դրամ:

Ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ 2006թ., 2007թ. ընկերություններին վարձակալությամբ հանձնված սարքավորումների դիմաց որոշ ընկերություններ ժամանակին չեն վճարել նախատեսված վարձավճարները: Մասնավորապես՝ «Նաիրի» ԲԿ ՓԲԸ-ին հանձնված սարքավորումների ամսական վարձավճարը, որը կազմում է 1,137.2 հազ. դրամ, 01.10.2008թ. դրությամբ համաձայն պայմանագրի պետք է վճարվեր 18,477.1 հազ. դրամ, սակայն վճարվել է 11,084.9 հազ. դրամ, կամ 60%-ը:

Հարկ է նշել, որ վարձավճարների գծով ապառք ունեցող «Նաիրի» ԲԿ ՓԲ և «Պերինտոլոգիայի, մանկաբարձության և գինեկոլոգիայի կենտրոն» ՓԲ ընկերությունների կողմից վերահսկողություն իրականացնելու ընթացքում վարձակալության գծով առաջացած պարտավորությունները ամբողջությամբ՝ ներառյալ հաշվարկված տույժը, գումարով՝ 8,935,0 հազ. դրամ, վճարվել է պետական բյուջե:

Չնայած այն հանգամանքին, որ նախարարության կողմից բաշխված բժշկական սարքավորումների վերաբերյալ ըստ կազմակերպությունների տարվում է անալիտիկ հաշվառում, դրանց արժեքի ներդրումը կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում գործընթացի ուղղությամբ ոչ մի քայլ չի կատարվել:

Հատկանշական է այն փաստը, որ «Նաիրի» ԲԿ ՓԲ ընկերության 2006թ., 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսներին պետական պատվեր իրականացնելու համար հատկացվել է 70,805.8 հազ. դրամ, իսկ վարձակալության տրված սարքավորումների ընդհանուր արժեքը կազմել է 67,221.7 հազ. դրամ: Համեմատության համար նշենք, որ «Էրեբունի» ԲԿ ՓԲ ընկերությանը պետական պատվեր իրականացնելու համար հատկացվել է 2006թ., 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսներին ընթացքում 3,200,544.2 հազ. դրամ, իսկ վարձակալության տրված սարքավորումների ընդհանուր արժեքը կազմում է 2,420.0 հազ. դրամ: Սույնով կարելի է փաստել, որ շատ դեպքերում կենտրոնացված կարգով ձեռք բերված բժշկական սարքավորումները բաշխվել են բժշկական հաստատություններին՝ հաշվի չառնելով պետական պատվերով նրանց փաստացի ծանրաբեռնվածությունը և հագեցվածությունը:

Առողջապահական ծրագրերի կատարման համար հատկացված միջոցների վերաբաշխում

2006թ. ՀՀ ԱՆ կողմից ֆինանսավորվող և վերահսկվող «Հիվանդանոցային բուժօգնություն» և «Առաջնային բուժօգնություն» ենթախմբերով իրականացվող բնակչության առողջության պահպանման 12 և 6 հիմնական ծրագրերի ուղղությամբ ՀՀ կառավարության 04.03.2004թ. թիվ 318-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան հաշվարկվել և բյուջետային հայտերով ներկայացվել է տարեկան ծրագրային գումարներ՝ 14,137,092.8 հազ. դրամի և 14,308,967.0 հազ. դրամի չափով, որի համար սպասարկող 408 բուժհաստատությունների հետ կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր: Տարվա ընթացքում նախարարի հրամանով կատարվել է վերաբաշխում՝ 794,163.5 հազ. դրամ գումարի չափով, որի արդյունքում «Հիվանդանոցային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերը աճել են 576,800.0 հազ. դրամով՝ կազմելով 14,713,892.8 հազ. դրամ, իսկ «Առաջնային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերը նվազել են 463,880.0 հազ. դրամով, կազմելով 13,845,087.0 հազ. դրամ:

2007թ. ընթացքում պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժհաստատությունների տարեկան պայմանագրային գումարի մեջ, համաձայն ՀՀ ԱՆ և ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության համատեղ հրամանների, կատարվել է երկու հիմնական ծրագրային վերաբաշխում՝ 1,402,061.0 հազ. դրամ գումարի չափով, որի արդյունքում «Հիվանդանոցային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերով նախատեսված 16,087,667.6 հազ. դրամը աճել է 775,300.0 հազ. դրամի չափով, կամ 4.82%-ով, իսկ «Առաջնային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերով նախատեսված 16,684,716.9 հազ. դրամը նվազել է 891,300.0 հազ. դրամով, կամ 5.34%-ով:

ՀՀ ԱՆ կողմից չեն պահպանվել ՀՀ 2005-2007թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով ամրագրված և 2006-2007թթ. պետական բյուջեով հաստատված առողջապահական «Առաջնային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերի գերակայության ապահովումը:

2008թ. պետական բյուջեով «Արտահիվանդանոցային ծառայություններ» ենթախմբի 11 ծրագրերով նախատեսվել է 19,111,643.5 հազ. դրամ, իսկ

«Հիվանդանոցային ծառայություններ» ենթախմբի 13 ծրագրերով` 19,111,165.5 հազ. դրամ:

2008թ. պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման պայմանագրային գործընթացի կարգավորման նպատակով, ՀՀ ԱՆ և ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության 08.02.2008 թ. թիվ 171-Ա համատեղ հրամանի երկրորդ կետի համաձայն, սահմանվել է առանձին ծրագրերով պահեստավորել 1,601,588.9 հազ. դրամ: Այսինքն, բուժհաստատությունների հետ կնքվող պայմանագրային գումարները կրճատվել են վերոհիշյալ գումարի չափով: Հրամանում նշված չէ ռեգերվի ստեղծման իրավական հիմքերը, նպատակը և օգտագործման ժամկետը:

Հարկ է նշել, որ «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքը չի սահմանում պետական բյուջեից հատկացված ծրագրային գումարներից` պետական կառավարման համապատասխան մարմնի ղեկավարի հրամանով ֆինանսական ռեգերվի ստեղծում:

Համաձայն «Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» ՀՀ կառավարության 04.03.2004 թվականի թիվ 318-Ն որոշման սահմանվել է «Հիվանդանոցային» և «Արտահիվանդանոցային» բժշկական օգնության` ըստ ծրագրերի հաշվարկման և ֆինանսավորման կարգը, ինչպես Երևան քաղաքի, այնպես էլ մարզային բուժհաստատությունների համար: Հաշվարկի համար հիմք է ծառայել ինչպես բուժհաստատության տեխնիկական ցուցանիշները (մահճակալների քանակ, միջին զբաղվածություն և այլն), այնպես էլ սպասարկվող բնակչության թիվը և ծառայության միավոր արժեքը, իսկ որպես ելակետային ցուցանիշ` ըստ ծրագրերի նախորդ տարվա փաստացի կատարողականը: Ֆինանսավորումը իրականացվել է սահմանափակված բյուջեի սկզբունքով, այսինքն` փաստացի կատարված աշխատանքների դիմաց, սակայն ոչ ավելի, քան կազմակերպության և ֆինանսավորումը իրականացնող լիազոր մարմնի (այսուհետ` պատվիրատու) միջև կնքված պայմանագրով սահմանված գումարը:

Փաստորեն, բուժհաստատությունների հետ տարեսկզբին կնքվող պայմանագրերը` ըստ ծրագրերի, պետք է հիմնված լինեն իրական ցուցանիշներին և վիճակագրական տվյալներին, մինչդեռ դիտարկված ժամանակահատվածում նկատվել է, որպես կանոն, մարզային ենթակայության բուժհաստատությունների կողմից պայմանագրային ծավալների թերակատարում, որի արդյունքում առաջացած գումարները ուղղվել են հանրապետական նշանակության և Երևան քաղաքի բուժհաստատություններ: 2006թ.

տարեվերջին իրականացված 794,163.5 հազ. դրամ վերաբաշխված գումարից 577,210.9 հազ. դրամը կամ 72.7 %-ը առաջացել է մարզային ենթակայության բուժփնդմարկների պայմանագրային ցուցանիշների թերակատարման արդյունքում: 2007թ. տարեվերջին վերաբաշխված 1,402,061.0 հազ. դրամից՝ 1,000,459.1 հազ. դրամը, կամ 71.4 %-ը նույնպես առաջացել է մարզային ենթակայության բուժհաստատությունների պայմանագրային ցուցանիշների թերակատարումից: Փաստորեն, պլանավորման համակարգում առկա են թերություններ, որի ուղղությամբ ԱՆ կողմից միջոցառումներ չեն իրականացվել, ցուցանիշները չեն վերահսկվել և ճշտվել:

Բացի ներծրագրային վերաբաշխումից, ավելացված գումարների հաշվին նախարարի հրամանով, առանց հիմնավորման, կատարվել են առանձին բուժհաստատությունների պայմանագրային գումարների ավելացում՝ տարբեր ծրագրերով: 2006թ. երկու հրամաններով բաշխվել է 245,300.0 հազ. դրամ, իսկ 2007թ.՝ 133,000.0 հազ. դրամ: Հարկ է նշել, որ միջոցները վերաբաշխվում են երկակի ստանդարտներով: Մի դեպքում չի ընդունվում փաստացի ավելի կատարված ծավալը, մյուս դեպքում այն վճարվում է ամբողջությամբ: Արդյունքում, հանրապետական նշանակության և Երևան քաղաքի որոշ բուժհաստատությունների կողմից մատուցված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման ծավալները դիտարկվող ժամանակահատվածում էական աճ է ունեցել: Ընտրանքային կարգով ուսումնասիրված Երևան քաղաքի 15 կազմակերպությունների սպասարկման ծավալները 2006թ. պայմանագրային ցուցանիշների համեմատ տարեվերջին աճել է միջինը 4.89 %-ով, իսկ 2007թ.՝ միջին աճը կազմել է 4.96 %:

Վերոհիշյալը հիմք է տալիս եզրահանգելու, որ պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման ծավալները աստիճանաբար կենտրոնացնում են Երևան քաղաքի բուժհաստատություններում, որը պայմանավորված է մասնագիտական բարձր որակավորմամբ և առաջնակարգ սարքավորումների առկայությամբ: Մինչդեռ, ԱՆ իր գործառնություններով և վարած քաղաքականությամբ պետք է խթաներ մարզային բուժհաստատությունները երիտասարդ կադրերով ապահովելու և սարքավորումներն արդիականացնելու գործառնությունը:

Առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստում և հեռուստատեսությամբ հեռարձակում

«Առողջապահական այլ ծառայությունների գծով պետական պատվեր» ծրագիրը ներառում է շուրջ քսան ենթածրագրեր: Ընտրանքային կարգով ստուգվել է առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռուստատեսությամբ հեռարձակման ծառայությունները: Ծառայությունների իրականացման համար պետական բյուջեից նախատեսվել և հատկացվել է 2006թ. 25,000,0 հազ. դրամ, 2007թ.՝ 25,000,0 հազ. դրամ, 2008թ. 9 ամիսներին՝ 17,542.0 հազ. դրամ և փաստացի ծախսը կազմել է՝ 25,000.0 հազ. դրամ, 25,000.0 հազ. դրամ և 17,542.0 հազ. դրամ:

Առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռուստատեսությամբ հեռարձակման ծառայությունների մատուցման նպատակով ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից 28.03.06թ. «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության հետ կնքված թիվ ԱՆ-ԾԶԲ 03/3 պայմանագրով նախատեսվել է պատրաստել և եթեր հեռարձակել դեցիմետրային ծածկույթով երկու՝ «Երևան» և «ԱՐ» հեռուստաընկերությունների միջոցով ապրիլ ամսվա ընթացքում նախարարության ռազմավարության օրենքների վերաբերյալ տեղեկատվություն: «Երևան» հեռուստաընկերությամբ նախատեսվել է հաղորդաշարի հեռարձակում առնվազն շաբաթը մեկ անգամ 20-30 րոպե տևողությամբ երեկոյան ամենադիտվող ժամերին, ցերեկային կրկնությամբ, ընդհանուրը՝ 100 րոպե, գումարով՝ 1,000.0 հազ. դրամ, «Ար» հեռուստաընկերությամբ՝ 80 րոպե՝ 800.0 հազ. դրամ գումարով:

Ծառայությունների մատուցման գործընթացի վերաբերյալ ներկայացված փաստաթղթերի ստուգմամբ պարզվել է, որ «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության կողմից 2006թ. ապրիլ ամսին պատրաստվել և «Երևան» հեռուստաընկերությամբ հեռարձակվել է 61.34 րոպե տևողությամբ հեռուստահաղորդում, կամ 38.26 րոպե պակաս՝ նախատեսված 100 րոպեի փոխարեն, իսկ «ԱՐ» հեռուստաընկերությամբ հեռարձակվել է 65.16 րոպե տևողությամբ հեռուստահաղորդում կամ 14,44 րոպե պակաս՝ նախատեսված 80 րոպեի փոխարեն: Ընդհանուր առմամբ, պայմանագրով նախատեսված ծավալից պակաս հաղորդում է պատրաստվել և հեռարձակվել 53,18 րոպե, գումարով՝ 531.8 հազ. դրամ, որը վճարվել է ամբողջությամբ:

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 18.05.2006թ. և 28.06.06թ. «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության հետ կնքած թիվ ՄԲԾԶԲ-06/2-1 և ԾԶԲ-06/60-3 պայմանագրերով նախատեսվել է 2006թ. մայիս-դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում մետրային կամ դեցիմետրային հեռուստաընկերությամբ առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման ծառայությունների իրականացում ամիսը 3-4 անգամ ամենադիտվող ժամերին (18⁰⁰-ից մինչև 22⁰⁰), ցերեկային կրկնությամբ, յուրաքանչյուր հաղորդման տևողությունը՝ 20-30 րոպե, ընդհանուրը՝ 800 րոպե տևողությամբ (8 ամիս, յուրաքանչյուրը 100 րոպե) 9,980.0 հազ. դրամ գումարով:

Ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ ընկերության կողմից պայմանագրով նախատեսված ծառայությունները մատուցվել են պակաս ծավալով: Մայիս ամսին թիվ ՄԲԾԶԲ-06/2-1 պայմանագրով նախատեսված, 100 րոպե հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման ծառայությունների դիմաց փաստացի հեռարձակվել է 82.16 րոպե, կամ 17.44 րոպե պակաս, իսկ հուլիս-դեկտեմբեր ամիսներին՝ 47.23 րոպե:

Չնայած այն համգամանքին, որ պատվիրված ծառայությունները կատարվել են նախատեսվածից պակաս ծավալով, կատարող ընկերությանը վճարվել է նախատեսված ամբողջ գումարը, կամ ավելի է վճարվել 811,7 հազ. դրամ (65.07*12,475.0 հազ. դրամ):

Հարկ է նշել, որ նշված ժամանակաշրջանում «ԱՐ հեռուստաընկերություն» ՍՊ ընկերության կողմից ներկայացված տեղեկանքի համաձայն 2006թ. մայիս-դեկտեմբեր ամիսներին հեռուստաընկերության եթերով յուրաքանչյուր ամիս հեռարձակվել է «Առողջապահություն» հեռուստահաղորդման 4 (չորս) հիմնական թողարկում: Նախարարությունը, որը ներկայացրել էր պայմանագրի պահանջ հանդիսացող՝ պատրաստված հաղորդումը «ԱՐ հեռուստաընկերությամբ» եթեր հեռարձակված հեռուստաընկերության «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊԸ-ի կողմից հաստատված՝ ստորագրված և կնքված տեղեկանք, եթեր հեռարձակված հաղորդումների տևողության ու հեռարձակման օրերի և ժամերի վերաբերյալ, որն ամբողջությամբ համընկնում է «ԱՐ հեռուստաընկերություն» ՍՊԸ-ի ներկայացրած տեղեկանքի ցուցանիշներին, ստուգմամբ հայտնաբերված թերությունները հերքելու համար ներկայացրել է «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊԸ-ի կողմից տրված նոր տեղեկանքներ, որով ավելացվել է հեռարձակման օրերի և ժամերի քանակը:

«Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության կողմից դուրս են գրվել հարկային հաշիվներ և տրվել տեղեկանքներ առանց ծառայությունների մատուցման:

2007թ. առողջապահական հաղորդումների պատրաստման և հեռուստատեսությամբ հեռարձակման ծառայությունների մատուցման համար «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի և «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության միջև 01.03.2007թ. կնքվել է թիվ Ծ2Բ-07/04 պայմանագիրը: Կնքված պայմանագրով նախատեսվել է 2007թ. մարտ-դեկտեմբեր ժամանակաշրջանում հեռուստահաղորդումների պատրաստում և հեռարձակում մետրային և դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ 400 ռուպե ընդհանուր տևողությամբ 3,600.0 հազ. դրամ արժեքով տաղավարում հարցազրույցի միջոցով ամիսը երկու անգամ, յուրաքանչյուր հաղորդումը 20 ռուպե տևողությամբ, մետրային հեռուստատեսությամբ 500 ռուպե, ընդհանուր տևողությամբ 8,000.0 հազ. դրամ արժեքով, ամիսը 2 անգամ, յուրաքանչյուր հաղորդումը 25 ռուպե տևողությամբ և մետրային և դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ 1000 ռուպե ընդհանուր տևողությամբ 13,400.0 հազ. դրամ արժեքով, շաբաթը մեկ անգամ պարբերականությամբ և 20-30 ռուպե տևողությամբ:

Կնքված պայմանագրով ամրագրված ծառայությունների մատուցման գործընթացի ստուգմամբ պարզվել է, որ ընկերության կողմից մետրային կամ դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ՝ («Երկիր մեդիա») տաղավարում հարցազրույցով նախատեսված 400 ռուպե տևողությամբ հեռուստահաղորդումների փոխարեն մատուցվել է 389.42 ռուպե տևողությամբ հաղորդում, կամ 10.1 ռուպե 90.9 հազ. դրամ արժեքով պակաս, սակայն նախարարության կողմից վճարվել է ընկերությանը պայմանագրով նախատեսված ամբողջ գումարը: Ըստ «Իրավունք» թերթի հեռուստաշաբաթ հավելվածով հրապարակվող հեռուստածրագրերի «Երկիր մեդիա» հեռուստաընկերության եթերով «Առողջապահության լրատու» հեռուստահաղորդումը 2007թ. ընդհանրապես չի հեռարձակվել:

Հեռուստահաղորդումների պատրաստման և մետրային հեռուստատեսությամբ հեռարձակման ծառայությունները, ըստ ներկայացված փաստաթղթերի պայմանագրով նախատեսված 500 ռուպեի փոխարեն, հեռարձակվել է 56,44 ռուպե պակաս (Հ2 հեռուստաալիք): 2007թ. դեկտեմբեր ամսին նախատեսված հեռուստահաղորդումը հեռարձակվել է կիսով չափ՝ 25 ռուպե, սակայն նախարարության կողմից չի կիրառվել պայմանագրով նախատեսված պատժամիջոցը: Հաղորդման տևողությունը, որը պայմանագրի տեխնիկական բնութագրով նախատեսվել էր ամիսը 2 անգամ՝ 25 ռուպե

տևողությամբ, խախտելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 24 հոդվածի 1-ին կետի «բ» ենթակետի պահանջը, տեխնիկական բնութագրով նախատեսված ծառայությունների տևողությունը փոխվել է և հաղորդումները, ըստ ներկայացված փաստաթղթերի, «Հայկական երկրորդ հեռուստաալիքի եթերով հեռարձակվել ամսական չորս անգամ, յուրաքանչյուրը՝ 12.5 րոպե տևողությամբ: Պայմանագրով նախատեսված հաղորդումների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ հեռուստահաղորդումները պակաս է հեռարձակվել 56.44 րոպեով, որի արժեքը կազմում է 903.0 հազ. դրամ ($56.44 \times 16,000.0$ հազ. դրամ): Ըստ «Իրավունք» թերթի հեռուստաշաբաթը հավելվածով հրապարակվող հեռուստածրագրերի 2007թ. մարտ, ապրիլ և մայիս ամիսներին հայկական երկրորդ հեռուստաալիքով նշված հաղորդումն ընդհանրապես չի հեռարձակվել, հունիսին չի հեռարձակվել մեկ անգամ, հոկտեմբեր ամսին՝ երկու անգամ: Առողջապահական հաղորդումները եթեր են հեռարձակվել ժամը 13⁰⁰ րոպեին, պայմանագրով նախատեսված 19⁰⁰-ից մինչև 22⁰⁰ ժամանակի փոխարեն, իսկ կրկնություն ընդհանրապես չի եղել:

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի և «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության միջև 01.03.2007թ. կնքված թիվ ԾՁԲ-07/4 գնման պայմանագրում կատարված փոփոխման արդյունքում նվազեցվել է 2007թ. մարտ-դեկտեմբեր ժամանակաշրջանում մետրային կամ դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման ժամկետը 44.44 րոպե, գումարով՝ 400.0 հազ. դրամ: Ըստ նախարարության կողմից ներկայացված մատուցված ծառայությունների հանձնման-ընդունման վերաբերյալ նշված ժամանակաշրջանում կազմված թիվ 10 արձանագրության նվազեցում կատարվել է առողջապահական հաղորդումների պատրաստում և հեռարձակում մետրային հեռուստատեսությամբ հոդվածից:

Նախարարության կողմից 05.03.2007թ. պայմանագրի շրջանակներում 01.02.2007-01.03.2007թթ. ժամանակահատվածում «Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք» ՍՊ ընկերության կողմից առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստման և եթեր հեռարձակման աշխատանքների հանձնման-ընդունման վերաբերյալ կազմվել է թիվ մեկ արձանագրություն, գումարով՝ 400.0 հազ. դրամ:

Գործընթացի ստուգմամբ պարզվել է, որ «Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք» ՍՊ ընկերության կողմից նման ծառայություններ չեն մատուցվել, սակայն հավելագրման արդյունքում չկատարված աշխատանքի դիմաց ստացել է պետական բյուջեից

հատկացված 400.0 հազ. դրամ: Նախարարության կողմից գործընթացը չի ուսումնասիրվել և առանց առարկության ընկերությանը վճարել է ամբողջ պահանջված գումարը, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

Արձանագրված խախտումները հերքելու համար «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության կողմից եթեր հեռարձակված հաղորդումների օրերի վերաբերյալ լրացուցիչ ներկայացվել է կեղծ տեղեկատվություն: Չնայած այն հանգամանքին, որ պայմանագրով նախատեսվել էր 25 թույն տևողությամբ ամիսը 2 անգամ հեռուստահաղորդումների պատրաստում և հեռարձակում, ընկերության կողմից ոչ միայն խախտվել է տեխնիկական բնութագրով նախատեսված հեռուստահաղորդումների տևողությունը, որը ստուգման ընթացքում ներկայացված տեղեկանքների համաձայն կիսվել էր և եթեր հեռարձակվել ամիսը չորս անգամ, այլև լրացուցիչ տեղեկանքով մարտ, հունիս ամիսներին հեռարձակումների օրերի թիվը ավելացվել է մեկական օրով, որը չի համապատասխանում իրականությանը:

«Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության կողմից, փոխելով հաղորդումների գլխագրերը, երաժշտությունը, լուսագրերը, Հայկական երկրորդ հեռուստաալիքի եթերով հեռարձակվել է 16 հաղորդում՝ 180.1 թույն տևողությամբ՝ գումարով 2,881.6 հազ. դրամ, որոնք կրկնությունն են՝ արդեն իսկ «ԱԲ» հեռուստաընկերությամբ հեռարձակված հաղորդումների: Սակայն նախարարության կողմից հաշվի չի առնվել փաստը, որ հեռուստահաղորդումները նոր չեն պատրաստվել, այլ՝ կրկնություն է, ընկերությանը վճարվել է ամբողջությամբ:

Մետրալին կամ դեցիմետրալին հեռուստատեսությամբ հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման համար պայմանագրով նախատեսված 1000 թույնի փոխարեն փաստացի հեռարձակվել է 880.23 թույն կամ պակաս 119.37 թույն՝ գումարով 1,599.6 հազ. դրամ: Հեռարձակված հաղորդումներից երեքը՝ 57.18 թույն տևողությամբ՝ գումարով 766.2 հազ. դրամ կրկնվել են, սակայն ընկերությանը վճարվել է նախատեսված գումարն ամբողջությամբ:

Հարկ է նշել, որ ստուգմամբ արձանագրված թերություններից հետո նախարարության կողմից ներկայացվել է նոր տեղեկանքներ «Ա.Վ.Տ ստուդիա» ՍՊ ընկերության կողմից «ԱԲ» հեռուստաընկերությամբ եթեր հեռարձակված հաղորդումների տևողության ու հեռարձակման օրերի վերաբերյալ, որով ավելացվել է պայմանագրի տեխնիկական բնութագրով նախատեսված «Առողջապահություն»

հեռուստահաղորդումների հեռարձակվող օրերի թիվը և դարձել է չորսից՝ հինգ թողարկում, մինչև մյուս ժամանակ ավելացվել է նաև հեռարձակման թույլները, որը իրականությանը չի համապատասխանում:

«Հայկական երկրորդ հեռուստաալիք» ՍՊ ընկերության հետ 2008թ. մարտ-ապրիլ ամիսներին հեռուստահաղորդումների պատրաստման և մետրային հեռուստատեսությամբ հեռարձակման համար, կնքված պայմանագրերով նախատեսվել է յուրաքանչյուր ամիս հեռարձակել 59.88 թույլ՝ երկու շաբաթը մեկ անգամ 30 թույլ տևողությամբ հեռուստահաղորդումներ՝ գումարով 2,000.0 հազ. դրամ: Ընկերության կողմից փաստացի պատրաստվել և հեռարձակվել է 35.50 թույլ կամ պակաս 83.44 թույլ՝ գումարով 1,407.2 հազ. դրամ: Չնայած պայմանագրով նախատեսված ծառայություններն ամբողջությամբ չեն կատարվել, սակայն նախարարության կողմից վճարվել է պայմանագրով նախատեսված ամբողջ գումարը:

04.05.2008թ. «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Ա.Վ.Տ. ստուդիա» ՍՊ ընկերության հետ կնքվել է թիվ ԾՁԲ-08/35 պայմանագիրը: Պայմանագրով նախատեսվել է 720 թույլ տևողությամբ 7,100.0 հազ. դրամ գումարով հեռուստահաղորդումների պատրաստում և հեռարձակում դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ և 726.66 թույլ 12,900.0 հազ. դրամ արժեքով՝ մետրային հեռուստատեսությամբ: Յուրաքանչյուր ամսվա համար մայիս-դեկտեմբեր ժամանակահատվածում նախատեսվել է 90 թույլ հեռարձակում՝ շաբաթը մեկ անգամ: 19.09.2008թ. գնման պայմանագրում կատարված փոփոխության արդյունքում պայմանագրով նախատեսված 1446.6 թույլ 20,000.0 հազ. դրամ գումարն ավելացել է 281 թույլ 4,000.0 հազ. դրամ գումարով: Դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ հեռարձակվող հաղորդումները յուրաքանչյուր ամիս ավելացել են 31 թույլ, իսկ մետրային հեռուստատեսությամբ՝ 39 թույլ:

Ընկերության կողմից 2008 թվականի 9 ամիսների ընթացքում փաստացի պատրաստվել և հեռարձակվել է դեցիմետրային հեռուստատեսությամբ (Կենտրոն և TV5 հեռուստաընկերություններ) 333.18 թույլ տևողությամբ հեռուստահաղորդում, պայմանագրով նախատեսված 481 թույլի փոխարեն կամ պակաս՝ 147.43 թույլ 1,453.8 հազ. դրամ գումարով, իսկ 3 հաղորդում 45.17 տևողությամբ՝ գումարով 445.4 հազ. դրամ կրկնվել է: Առողջապահական հեռուստահաղորդումների պատրաստումը և հեռարձակումը մետրային հեռուստատեսությամբ 2008 թվականի 9 ամիսների ընթացքում փաստացի

իրականացվել է 356.41 թույլ տնօրոշյամբ, նախատեսված 495.67 թույլի փոխարեն, տարբերությունը կազմում է 140.26 թույլ՝ գումարով 2,489.9 հազ. դրամ: Չնայած այն հանգամանքին, որ պատվիրված ծառայությունները մատուցվել են ոչ ամբողջությամբ, պայմանագրով նախատեսված գումարները նախարարության կողմից վճարվել է կատարող ընկերությանը ամբողջությամբ, հաշվի չառնելով թերակատարման փաստը:

Կնքված պայմանագրի համաձայն նախատեսվել է հեռուստահաղորդումները հեռարձակել 80 % ծածկույթ ունեցող հեռուստաընկերությամբ, որը կարևոր նախապայման էր գնման ընթացակարգում, սակայն հեռուստահաղորդումներ հեռարձակվել են «ԱԲ» հեռուստաընկերությամբ, որը ապահովում է 50% ծածկույթ և չէր կարող ապահովել նախատեսված ծածկույթը: Արդյունքում, հեռուստահաղորդումների հեռարձակումը չի ապահովել համապատասխան լսարան, իսկ պետական բյուջեից հատկացված միջոցների ծախսը չի ապահովել ծրագրով ակնկալվող արդյունքը:

Պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնեմաս ունեցող ընկերություններում պետական բաժնեմասից ստացող շահութաբաժինների հաշվարկման և վճարման գործընթացի վերաբերյալ

ՀՀ առողջապահության նախարարության 50%-ից ավելի պետական բաժնեմաս ունեցող 19 բաժնետիրական ընկերությունների վերաբերյալ ներկայացված ամփոփ տեղեկանքի համաձայն 2006 թվականի տարեկան արդյունքներով վնասով են աշխատել չորս ընկերություն, 2007թ.-ին՝ երեքը:

2006թ. 3,000.0 հազ. դրամից ավելի զուտ շահույթ է ստացել ինն ընկերություն, որոնց կողմից շահութաբաժին է հաշվարկվել 65,243.6 հազ. դրամ, 2007թ.՝ ութ ընկերություն, հաշվարկված շահութաբաժինը կազմել է 33,869.5 հազ. դրամ:

Նախարարության ենթակայության 50% և ավելի պետական բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների կողմից շահութաբաժինների վճարման գործընթացի վերաբերյալ նախարարության ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ որոշ ընկերություններ, խախտելով «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «ժե» կետի և Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանած պահանջները ներկայացրած «Ֆինանսական արդյունքների մասին» Ձև 2 հաշվետվությունում սխալ են հաշվարկել զուտ շահույթը:

Տարեկան զուտ շահույթը սխալ հաշվարկելու հետևանքով պակաս շահաբաժին է հաշվարկվել և վճարվել պետական բյուջե, գումարով՝ 7,701.3 հազ. դրամ:

Մասնավորապես.

«Վնասվածքաբանության, օրթ. այրվածքների և ճառագայթման կենտրոն» ՓԲ Ընկերության կողմից 2006թ. տարեկան գործունեության վերաբերյալ ներկայացված հաշվետվություններում, տարեկան հաշվապահական շահույթը կազմել է 8,577.0 հազ. դրամ, զուտ շահույթը՝ 6,622.0 հազ. դրամ: Ընկերության կողմից ներկայացված պետական բյուջե տարեկան շահութաբաժինների վճարման չափի առաջարկության մասին տեղեկանքով շահութաբաժին է հաշվարկվել 871.0 հազ. դրամ: Սահմանված կարգի համաձայն շահութաբաժին պետք է հաշվարկվեր 1,324.4 հազ. դրամ ($66.22 \times 20\%$), սակայն հաշվարկվել է 453.4 հազ. դրամ պակաս:

Ընկերությունը, բավարարելով շահութաբաժին վճարելու բոլոր պայմանները, խախտելով «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները, վճարել է նախատեսվածից պակաս շահութաբաժին, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

«Պրոֆ. Լ. Օ. Յոլյանի անվան արյունաբանական կենտրոն» ՓԲ Ընկերության կողմից 2007թ. համար ներկայացված «Ֆինանսական արդյունքների մասին» Ձև 2-ի մեջ գործառնական այլ եկամուտների կազմում չի ընդգրկել 18.05.2007թ. «ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության կողմից ստուգմամբ հայտնաբերված լրացուցիչ հարկվող շահույթը, որը առաջացել էր ընկերության կողմից կատարված կապիտալ բնույթի ծախսերը համախառն եկամտից նվազեցնելու հետևանքով, և որի արդյունքում պակաս էր հաշվարկվել հաշվապահական շահույթը: Հայտնաբերված հաշվապահական շահույթը գործառնական այլ եկամուտների մեջ չներառելու հետևանքով, պակաս է հաշվարկվել ֆինանսական (հաշվապահական) շահույթը, գումարով 19,450.0 հազ. դրամ: Սխալ հաշվարկված հաշվապահական զուտ շահույթից պակաս շահութաբաժին է հաշվարկվել 3,112.0 հազ. դրամ ($15,560.0 \times 20\%$), որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

«Նորք ինֆեկցիոն կլինիկական հիվանդանոց» ՓԲ Ընկերության կողմից 2007թ. «Ֆինանսական արդյունքների մասին» Ձև 2 հաշվետվության մեջ հաշվապահական շահույթը չի վերականգնվել 12.11.2007թ. ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության կողմից ստուգմամբ հայտնաբերված լրացուցիչ եկամուտը,

գումարով՝ 1,427.7 հազ. դրամ և ավելի ձևակերպված ծախսը, գումարով՝ 3,953.8 հազ. դրամ, որից շահութահարկ է հաշվարկվել 1,076.3 հազ. դրամ: Ընկերության կողմից գուտ շահույթից շահութաբաժնի հաշվարկման բազան որոշելիս գուտ շահույթն ավելացվել է հայտնաբերված գումարից 1,142.2 հազ. դրամով: Արդյունքում ֆինանսական (հաշվապահական) շահույթը պակաս է հաշվարկվել 3,163.0 հազ. դրամով, որի հետևանքով պետական բյուջե պակաս շահութաբաժին է հաշվարկվել և վճարվել 632.6 հազ. դրամ ($3,163.0 \cdot 20\%$), որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

«Սևանի հոգեբուժական հիվանդանոց» ՓԲ Ընկերության կողմից 2006-2007թթ. համար ներկայացրած «Ֆինանսական արդյունքների մասին» Ձև 2 հաշվետվություն մեջ գործառնական այլ եկամուտների կազմում չի ներառվել 08.08.2006թ. և 03.09.2007թ. ՀՀ կառավարության առընթեր հարկային պետական ծառայության կողմից ստուգմամբ հայտնաբերված լրացուցիչ գուտ շահույթը, որը առաջացել է լրիվ ամորտիզացված հիմնական միջոցների դուրս գրման ժամանակ, դրանց արժեքի չափով ծախս ձևակերպելու և ավելի ձևակերպված ծախսերի հետևանքով, որը 2006թ. կազմել է 2,083.2 հազ. դրամ, 2007թ. 3,941.6 հազ. դրամ: Հայտնաբերված հաշվապահական շահույթը գործառնական եկամուտների մեջ չվերականգնելու արդյունքում պակաս է հաշվարկվել ֆինանսական (հաշվապահական) գուտ շահույթը:

Ընկերությունը 2006-2007 թթ. ընթացքում շահութաբաժին վճարող չի հանդիսացել, քանի որ տարեկան գուտ շահույթը չի գերազանցել 3,000.0 հազ. դրամը:

Պակաս ցույց տրված հաշվապահական շահույթը գործառնական եկամուտների կազմում չձևակերպելու հետևանքով պետական բյուջե չի վճարվել 2006թ. 747.2 հազ. դրամ, 2007թ. 1,222.7 հազ. դրամ շահութաբաժին, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

«Մաշկաբանության և սեռավարակաբանության գիտաբժշկական կենտրոն» ՓԲ Ընկերության կողմից 2006թ. տարեկան արդյունքների համար ներկայացված «Ֆինանսական արդյունքների մասին» Ձև N 2 հաշվետվության «գործառնական եկամուտների կազմում չի ներառվել 17.10.2006թ. ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության կողմից ստուգմամբ հայտնաբերված լրացուցիչ գուտ շահույթը, գումարով՝ 2,208.0 հազ. դրամ: Շահութաբաժնի հաշվարկման բազան որոշելիս գուտ շահույթը չի ավելացվել նաև գործառնական ծախսերում ընդգրկված 1,721.0 հազ. դրամ տույժի և տուգանքների գումարի չափով: Արդյունքում, 2006թ. հաշվապահական

շահույթը պակաս հաշվարկելու արդյունքում պետական բյուջե պակաս շահութաբաժին է հաշվարկվել 785.8 հազ. դրամ $(2,208.0 + 1,721.0) * 20\%$)), որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

ՀՀ ԱՆ աշխատակազմի առողջապահության էկոնոմիկայի և հաշվապահական հաշվառման վարչության կանոնադրության համաձայն, վարչության գործառույթներից է համակարգի բաժնետիրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալի հաստատման, այդ ընկերությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության ամփոփման, վերլուծության և վերահսկման մասնակցությունը, սակայն վարչության կողմից չի ամփոփվել և վերլուծվել ընկերությունների տարեկան, եռամսյակային, կիսամյակային հաշվետվությունների ամփոփումն ու ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն հաշվետվության ներկայացնելու գործընթացը:

Նախարարության կողմից պետական սեփականության բաժնեմասի կառավարման գործունեության նկատմամբ պատշաճ ձևով կատարողական վերահսկողություն չի իրականացվել:

Արձանագրված խախտումները, որոնք առաջացել էին «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին», «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքներով և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված պահանջների խախտման հետևանքով, նախարարության կողմից չեն ընդունվել: Ըստ ներկայացված առարկությունների խախտումները չեն ընդունվել, քանի որ`

1. ՀՀ կառավարության 30.11.2006թ. թիվ 1238-Ն որոշման հիման վրա, որին, ի դեպ, ստուգման ընթացքում ընդհանրապես հանձնաժողովը չի անդրադարձել, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարի 2006թ. նոյեմբերի 30-ի թիվ 1110 հրամանով հաստատված` «50 տոկոսից ավելի պետության սեփականություն հանդիսացող բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների շահութաբաժնի հաշվարկման» հաշվարկի 031 տողում ընկերությունների կողմից լրացվել են ՀՀ առողջապահության նախարարության` որպես լիազոր մարմին, այդ ընկերություններում կատարված ստուգումներով արձանագրված ավելի ցույց տրված ծախսերը, քանի որ իրենց համար լիազոր մարմին է ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, այլ` ոչ թե հարկային մարմինները:

2. ՀՀ կառավարության 22.06.2006թ. «50 տոկոսից ավելի պետության սեփականություն հանդիսացող բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների կողմից իրականացվող որոշ ծախսերի առավելագույն թույլատրելի սահմանաչափերը

սահմանելու մասին» թիվ 1238-Ն որոշման 2-րդ մասի «դ» կետով սահմանվել է, որ «սույն որոշման դրույթները տարածվում են որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո կատարված ու փաստաթղթերով հիմնավորված ծախսերին, հետևաբար, հարկային մարմինների կողմից 2006թ. ընթացքում կատարված ստուգումներով արձանագրված խախտումները չեն կարող որպես հիմք ներգրավվել 2006թ. շահութաբաժնի հաշվարկ:

Հարկ է նշել, որ ստուգմամբ արձանագրվել է ֆինանսական հաշվետվություններում պակաս ցույց տրված հաշվապահական շահույթի դեպքեր, որը ընկերությունների կողմից պետք է ստանար համապատասխան ձևակերպում և արտացոլվեր հաշվետվություններում: Ծախսերի առավելագույն թույլատրելի սահմանաչափի անհամապատասխանության վերաբերյալ կազմված արձանագրությունում այդ մասին ընդհանրապես անդրադարձ չի կատարվել:

Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններ

«Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման գծով պետական պատվեր» ծրագրի կատարման համար պետական բյուջեից 2006թ., 2007թ. և 2008թ. 9 ամիսների համար հատկացվել է համապատասխանաբար՝ 285,900.0 հազ. դրամ, 446,350.0 հազ. դրամ և 209,440.0 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը կազմել է՝ 285,178.0 հազ. դրամ, 432,532.8 հազ. դրամ և 234,486.8 հազ. դրամ:

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման գծով պետական պատվերի իրականացման ապահովման նպատակով ՀՀ ԱՆ կողմից պայմանագրեր է կնքվել 2006թ. 23, 2007թ.՝ 28, 2008թ.՝ 25 բժշկական կազմակերպությունների հետ:

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման ծրագրով նախատեսված ամբողջ պետական պատվերը՝ կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիայի գծով 2006, 2007 և 2008թթ. մեկ անձից գնում կատարելու ձևով իրականացրել է մեկ բժշկական կազմակերպության միջոցով:

Չնայած այն հանգամանքին, որ մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա տիպի ծառայություն հանրապետությունում ի վիճակի են իրականացնել չորս բուժփմնարկներ՝

2007թ. պայմանագիր է կնքվել «Արմամաքս» ՍՊ և «Դիագնոստիկա բժշկական միավորում» ԲԲ ընկերությունների հետ, իսկ կոմպյուտերային տոմոգրաֆիա ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիայի գծով՝ միայն «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության հետ:

«Արմամաքս» ՍՊ ընկերությանը կնքված պայմանագրի համաձայն տրվել է մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա (առանց կոնտրաստ նյութի) 2007թ. պետական պատվերի 99.3%, կամ նախատեսված 984 հետազոտությունից 978-ը, գումարով՝ 53,790.0 հազ. դրամ, 2008թ. պետական պատվերի 89.3% կամ նախատեսված 1520 հետազոտությունից 1358-ը, գումարով՝ 74,690.0 հազ. դրամ, իսկ մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա (կոնտրաստ նյութով) պատվերից 2007թ. հասել է ամբողջ պետական պատվերը, կամ 276 հետազոտություն, գումարով՝ 30,360.0 հազ. դրամ, 2008թ. պետական պատվերի 85.7%-ը կամ նախատեսված 419 հետազոտությունից 359-ը, գումարով՝ 39,490.0 հազ. դրամ:

2007թ. «Դիագնոստիկա բժշկական միավորում» ԲԲ ընկերությունը կնքված պայմանագրով մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա (առանց կոնտրաստ նյութի) տիպի հետազոտությունից տրվել է 6 հետազոտություն, գումարով՝ 330.0 հազ. դրամ կամ 0.7%-ը:

2008թ. «Ուլտրաիմիջինգ» ՍՊԸ-ի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա (առանց կոնտրաստ նյութի) հետազոտության գծով պետական պատվերը կազմել է 162 հետազոտություն, գումարով՝ 8,910.0 հազ. դրամ կամ 10.7%, իսկ մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա (կոնտրաստ նյութով) հետազոտությունից պետական պատվերը՝ 60 հետազոտություն, գումարով՝ 6,600.0 հազ. դրամ, կամ 14.3%:

Կոմպյուտերային տոմոգրաֆիայով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիա ծառայության մատուցման գծով հանրապետությունում տեխնիկապես հնարավորություն ունեցող երկու բժշկական կազմակերպությունից պայմանագիր է կնքվել մեկ ընկերության՝ «Արմամաքս» ՍՊԸ-ի հետ և 2007-2008թթ. նախատեսված ամբողջ պետական պատվերը իրականացրել դրա միջոցով: Հարկ է նշել, որ նախատեսված պետական պատվերի գծով ծառայություններն «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության կողմից կատարվել է միայն 26.6%: Մնացած ծառայությունները կամյուտերային տոմոգրաֆիա հետազոտությունն է, որի արժեքն էականորեն տարբերվում է կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիա ծառայության արժեքից:

Պետական պատվերի գծով կատարված ծառայությունների ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ ՀՀ ԱՆ և «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության միջև 2006-2008թթ. կնքված պայմանագրերով պետական պատվերի շրջանակներում կոմպյուտերային տոմոգրաֆիա հետազոտություն չի նախատեսվել:

05.12.2008թ. Վերահսկիչ պալատի նախագահի թիվ 54 հրամանով «Արմամաքս» ՍՊ ընկերությունում իրականացված հանդիպակաց ստուգման ընթացքում պարզվել է, որ «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության կողմից 2007թ. 4-րդ եռամսյակում պետական պատվերի շրջանակներում կատարված կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիա 336 հետազոտություններից թվով 76-ը, կամ 22.6%-ն է համապատասխանել պահանջին:

ՀՀ ԱՆ և «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության միջև կնքված պայմանագրի համաձայն նախարարությունը պարտավոր էր պարբերաբար վերլուծել կատարողի կողմից իրականացվող աշխատանքները, տալ ցուցումներ բացահայտված թերությունների վերացման համար և հսկողություն իրականացնել կատարվող աշխատանքների որակի նկատմամբ, սակայն նախարարության կողմից խախտումների կամ թերությունների բացահայտման և հետազոտությունների անհամապատասխանության մասին ոչ մի դեպք 2006-2008թթ. չի արձանագրվել:

Կորոնարոգրաֆիայի, մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիայի, կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիայի, կոմպյուտերային տոմոգրաֆիայի հետազոտությունների ուղեգրումների տրամադրման գործընթացը հիմնականում իրականացվել է խախտումներով: Ստուգվող ժամանակաշրջանում բազմաթիվ դեպքերում նախարարության կողմից հիվանդների կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիա հետազոտության ուղեգրումները իրականացվել են սահմանված չափորոշիչների խախտմամբ: Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների ծախսը չի ապահովել ծրագրով ակնկալվող արդյունավետությունը:

ՀՀ կառավարության 2004թ. մարտի 4-ի «Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» թիվ 318-Ն որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին թիվ 291-Ն որոշման 8.1 կետով հստակ ամրագրվել է, որ ՀՀ առողջապահության նախարարի կողմից սոցիալապես անապահով և առանձին (հատուկ) խմբերի ցանկում չընդգրկված անձանց, պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում բուժօգնություն տրամադրելու համար ուղեգրումը պարտադիր կատարվում է միայն

հատուկ բժշկական ցուցումների դեպքում, բժիշկ մասնագետների կողմից տրված հիմնավոր եզրակացության հիման վրա:

ՀՀ ԱՆ 27.12.2005թ. թիվ 1377-Ա հրամանով պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում հատուկ և դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների չափորոշիչների 2-րդ կետում ամրագրել է վերը նշված որոշումից բխող այն կարևոր նախապայմանը, որ ուղեգրումները նախարարության կողմից կազմակերպվում են միմիայն հատուկ ցուցումների դեպքում, նախապես կատարված անհրաժեշտ հետազոտությունների և մասնագիտական բոլոր կոնսուլտացիաների հիման վրա, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում ՀՀ ԱՆ համապատասխան գլխավոր մասնագետների եզրակացությունների առկայության պարագայում:

Չնայած այն հանգամանքին, որ վերը նշված որոշմամբ հստակ սահմանվել է ուղեգրման կարգը, ՀՀ ԱՆ 25.05.2006թ. թիվ 567 հրամանին կից 1-ին հավելվածով սահմանված պետպատվերի շրջանակներում մասնագիտացված բուժման կամ ախտորոշիչ հետազոտման ուղեգրման համար անհրաժեշտ պայմաններ և պահանջներ բաժնով, հաշվի չառնելով վերը նշված որոշման պահանջը, սահմանվել է կետ, ըստ որի իրավունք է վերապահել նախարարին, նախարարի առաջին տեղակալին, աշխատակազմի ղեկավարին, բժշկական օգնության կազմակերպման վարչության պետին վերոնշյալ պահանջների բացակայության պարագայում, քաղաքացու դիմումի հիման վրա տալ ուղեգիր: Արդյունքում պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման շրջանակներում հատուկ և դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների տրամադրման չափորոշիչների պահանջներին չհամապատասխանող ուղեգրումները, որին բաժին է ընկնում պետական պատվերով նախատեսված հետազոտությունների գերակշիռ մասը, ոչ միայն չեն համարվել անվավեր, այլ դրանք վճարվել են ամբողջությամբ:

Հարկ է նշել, որ նախարարության առանձնացված ստորաբաժանումների կողմից «Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններ» ծրագրի գծով փաստաթղթերի շրջանառությունը, արխիվացումը և պահպանումը իրականացվել է «ՀՀ ԱՆ գործառնության կարգը հաստատելու մասին» 29.08.2004թ. թիվ 768-Ն հրամանով սահմանված պահանջների խախտումով:

Նախարարությունը դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների գծով պետական պատվերի համար «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն բժշկական կազմակերպությունների հետ պայմանագիր է կնքել մեկ անձից գնման ձևով:

Հարկ է նշել, որ «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի ուժի մեջ մտնելու պահին դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների գծով ծառայությունները հնարավոր էր ձեռք բերել մեկ անձից, սակայն 2005-2008թթ. բժշկական կազմակերպությունների տեխնիկապես վերազինման հետ շուկայում հայտնվել են բազմաթիվ ընկերություններ, որոնք ունեն բոլոր հնարավորությունները և կարող են մատուցել նշված ծառայությունները: Ուստի անհրաժեշտ է վերանայել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 2-րդ մասով լիազոր մարմնին վերապահված իրավասության շրջանակներում հաստատված մեկ անձից կատարվող գնումների անվանացանկը, և դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունները անվանացանկից պակասեցնել: Այնուհետև ապահովել մրցակցային, արդյունավետ, թափանցիկ, հրապարակային և ոչ խտրական հիմունքներով գնման գործընթաց:

Արխիվացումը կատարվել է առանց փաստաթղթերի կարգավորման, չեն խմբավորվել ըստ մատուցված ծառայությունների, ամիսների և տարիների, որի պատճառով ստուգող հանձնաժողովի կողմից հնարավոր չէր ուսումնասիրել փաստաթղթերի ամբողջ ծավալը:

ՀՀ ԱՆ պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչություն

Հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների կողմից 2006 թ. ընթացքում իրականացվել է 6240 օբյեկտների հետազոտություն, որից 1928՝ կոմունալ օբյեկտների, 1737՝ երեխաների և դեռահասների հիմնարկների, 2219՝ սննդային օբյեկտների, 343՝ արդյունաբերական ձեռնարկությունների, և 13՝ բուժօգնականության վաճառքի և պահպանման: Կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում սանիտարական, սանիտարահիգիենիկ և սանիտարահակահամաճարակային կանոնները և նորմաները, հիգիենիկ նորմատիվները խախտելու համար վարչական տուգանքի է ենթարկվել 3323 պաշտոնատար անձ և քաղաքացի: 2006 թ. պետական բյուջեով իրավախախտումների համար կիրառվող

պատժամիջոցներից նախատեսվել է 67,650.0 հազ. դրամի մուտք, փաստացի մուտքը կազմել է 86,112.8 հազ. դրամ: Հարկ է նշել, որ հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների գործունեության 2006 թ. տարեկան հաշվետվությունով իրավախախտումների համար կիրառվող պատժամիջոցներից մուտքերը կազմել են 97,397.0 հազ. դրամ (այդ թվում՝ 3,548.0 հազ. դրամ՝ 2005 թ. արձանագրված տուգանքներից), կամ ավելի է արտացոլվել 11,284.2 հազ. դրամ:

2007թ. ընթացքում իրականացվել է 4383 օբյեկտների հետազոտություն, որից 2152՝ կոմունալ, 1773՝ երեխաների և դեռահասների հիմնարկների, 441՝ արդյունաբերական ձեռնարկությունների և 17՝ թունաքիմիկատների վաճառքի և պահպանման: Կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում սանիտարական, սանիտարահիգիենիկ և սանիտարահակահամաճարակային կանոնները և նորմաները, հիգիենիկ նորմատիվները խախտելու համար վարչական տուգանքի է ենթարկվել 1297 պաշտոնատար անձ և քաղաքացի: 2007թ. պետական բյուջեով իրավախախտումների համար կիրառվող պատժամիջոցներից նախատեսվել է 90,340.0 հազ. դրամի մուտք: Փաստացի մուտքը կազմել է 52,179.1 հազ. դրամ, կամ պակաս է մուտքագրվել 38,160.9 հազ. դրամ: Հարկ է նշել, որ հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների գործունեության 2007թ. տարեկան հաշվետվությունով իրավախախտումների համար կիրառվող պատժամիջոցներից մուտքը կազմել է 56,274.5 հազ. դրամ (այդ թվում՝ 9,402.5 հազ. դրամ 2006թ. արձանագրված տուգանքներից), կամ ավելի է արտացոլվել 4,095.4 հազ. դրամ: 2007 թ. ընթացքում դատարան է ուղարկվել 219 հայցադիմում՝ 10,549.0 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, որից մերժվել է 22 հայց՝ 1,270.0 հազ. դրամ գումարով: Մերժված 22 հայցադիմումից 18-ը մերժվել է ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության աշխատակիցների կողմից թույլ տրված ընթացակարգային նորմերի խախտման պատճառով, որի հետևանքով պետական բյուջե չի մուտքագրվել 1,039.1 հազ. դրամ:

2008 թ. 9 ամսվա ընթացքում կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում սանիտարական, սանիտարահիգիենիկ և սանիտարահակահամաճարակային կանոնները և նորմաները, հիգիենիկ նորմատիվները խախտելու համար վարչական տուգանքի է ենթարկվել 1157 պաշտոնատար անձ և քաղաքացի: 2008 թ. 9 ամսվա համար պետական բյուջեով իրավախախտումների համար

կիրառվող պատժամիջոցներից նախատեսվել է 39,116.7 հազ. դրամի մուտք: Փաստացի մուտքերը կազմել են 45,325.0 հազ. դրամ:

Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական միջոցառումների իրականացում

Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական միջոցառումների իրականացման գծով պետական պատվերի շրջանակներում 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիսների համար ճշտված ծրագրերով պետական բյուջեից նախատեսվել է հատկացնել համապատասխանաբար՝ 1,432,373.8 հազ. դրամ, 1,632,400.0 հազ. դրամ և 1,270,239.5 հազ. դրամ, փաստացի ծախսը կազմել է 1,432,373.7 հազ. դրամ, 1,632,400.0 հազ. դրամ և 1,355,064.1 հազ. դրամ:

Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների հաշվին նախատեսվել է իրականացնել բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովմանն ուղղված աշխատանքներ, բնակչությանը մատուցել ժամանակակից պահանջների և հաստատված չափանիշներին ու ծավալին համապատասխան բարձորակ բժշկական հետազոտություններ: Նախատեսված աշխատանքները իրականացվել են ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության տարածքային փորձագիտական կենտրոնների կողմից:

Ընտրանքային կարգով ուսումնասիրվել է տարածքային փորձագիտական կենտրոնների կողմից իրականացված «խոլերայի (բաց ջրամբարների, գետերի ջրերի, խմելու ջրի, կղանքի, կեղտաջրերի) նկատմամբ հետազոտությունները» և Արաբկիրի, Աջափնյակ-Դավթաշենի, Շենգավիթի և Մալաթիա-Սեբաստիայի տարածքային փորձագիտական կենտրոն ՊՈԱԿ-ների կողմից 2006-2007 թթ. և 2008 թ. 9 ամիսների ընթացքում պետական պատվերի շրջանակներում իրականացված աշխատանքները:

Ըստ նախարարության կողմից ներկայացված «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների գործունեության մասին» հաշվետվությունների, 2006թ. խոլերայի հայտնաբերման նպատակով իրականացվել է ջրի 5552 և կղանքի 13584, 2007 թ. համապատասխանաբար՝ 7439 և 16257, 2008 թ. 9 ամիսների ընթացքում ջրի և կղանքի 15153 մանրէաբանական հետազոտություն: Վերոնշյալ հետազոտությունների իրականացման համար պետական

պատվերի շրջանակներում պետական բյուջեից հատկացվել է համապատասխանաբար՝ 57,408.0 հազ. դրամ (մեկ հետազոտությունը՝ 3000 դրամ), 118,480.0 հազ. դրամ (մեկ հետազոտությունը՝ 5000 դրամ), և 75,765.0 հազ. դրամ:

«Հիգիենիկ-հակահամաճարակային ծառայության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսված աշխատանքների կատարման համար «Հիվանդությունների վերահսկման և կանխարգելման կենտրոն» ՓԲ ընկերության հետ կնքված պայմանագրի հիման վրա ընկերության կողմից 2006թ. ընթացքում հատուկ վտանգավոր վարակների լաբորատորիայում պատրաստվել է հետևյալ միջավայրերը՝ 343 լ 10%-ոց պեպտոնաջուր և 516.9 լ հիմնային ազար, 2007թ. ընթացքում՝ 560.1 լ 10%-ոց պեպտոնաջուր և 762.1 լ հիմնային ազար և 2008 թ. 9 ամիսների ընթացքում՝ 772.79 լ 10%-ոց պեպտոնաջուր և 731.6 լ հիմնային ազար, որը պետք է բախշվեր ՊՀՀՏ «փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ներին:

«Խոլերայի լաբորատոր ախտորոշում» և «Հակախոլերային միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում» հրահանգներով հետազոտությունների համար սահմանված ծախսի նորմաների համաձայն, 2006 թ. ընթացքում «ՀՎԿԿ» ՓԲԸ-ում պատրաստված հիմնային ազար միջավայրով հնարավոր է իրականացնել 10338 խոլերայի հայտնաբերման նպատակով կղանքի մանրէաբանական հետազոտություն:

ՊՀՀ տեսչության կողմից ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայություն ներկայացված 2006թ.-ի «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների գործունեության մասին» Ձև թիվ 36 հաշվետվությունում արտացոլված 3246 կղանքի և 5552 ջրի մանրէաբանական հետազոտություն, գումարով՝ 21,525.0 հազ. դրամը, հանձնաժողովի կողմից կատարված ուսումնասիրությամբ չի հիմնավորվում:

2007 թ. ընթացքում պատրաստված հիմնային ազար միջավայրով հնարավոր է իրականացնել 15243 խոլերայի հայտնաբերման նպատակով կղանքի մանրէաբանական հետազոտություն, որով պարզվում է, որ հաշվետվությունում արտացոլված 1014 կղանքի և 7439 ջրի մանրէաբանական հետազոտություն, գումարով՝ 42,265.0 հազ. դրամ չի հիմնավորվում:

2008թ. 9 ամիսների ընթացքում պատրաստված 731.6 լ հիմնային ազարով հնարավոր էր իրականացնել 12619 մանրէաբանական հետազոտություն: Չի

հիմնավորվում հաշվետվություններով արտացոլված 2534 մանրէաբանական հետազոտություն, գումարով՝ 12,670.0 հազ. դրամ:

Ընդհանուր առմամբ, 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամսվա կտրվածքով կատարողական ակտերով փորձագիտական կենտրոններին չկատարված աշխատանքների համար ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 76,460.0 հազ. դրամ:

Ստուգման արդյունքում արձանագրված խախտումների վերաբերյալ ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության 10 տարածքային «փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ների կողմից ներկայացված առարկություններ-բացատրություններն անհիմն են, քանի որ հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրության են ենթարկվել ինչպես բոլոր 17 «փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ների կողմից ներկայացված հաշվետվությունները, այնպես էլ՝ ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային հսկողության և ախտահանման կենտրոնների գործունեության մասին» Ձև թիվ 36 տարեկան հաշվետվությունները: Բացի այդ, «փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ների հետ կնքված պայմանագրերում և ներկայացված հաշվետվություններում «խոլերայի (բաց ջրամբարների, գետերի ջրերի, խմելու ջրի, կղանքի, կեղտաջրերի) նկատմամբ հետազոտություններ»-ի համար համապատասխան միջավայրերի ձեռքբերում, կամ տեղում պատրաստում չի նախատեսվում: «Խոլերայի վերաբերյալ մանրէաբանական հետազոտությունների իրականացման համար միջավայրերի պատրաստում և բաշխում ՊՀՀՏ ՓԿ ՊՈԱԿ-ներին» պայմանագրով պատվիրված է միայն ՀՀ ԱՆ «ՀՎԿ» ՓԲԸ-ին:

Հարց է առաջանում, եթե «փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ները ունեն հնարավորություն սեփական ուժերով և միջոցներով համապատասխան միջավայրեր պատրաստելու, այդ դեպքում անհասկանալի է դառնում պետական բյուջեից վերը նշված միջավայրերի պատրաստման համար «ՀՎԿ» ՓԲ ընկերությանը պետական բյուջեից՝ մեկ լիտրի հաշվով 12.0 հազ. դրամ, հատկացված գումարները, որը ստուգվող ժամանակաշրջանում կազմում է 33,919.0 հազ. դրամ:

Արաբկիրի, Աջափնյակ-Դավթաշենի, Շենգավիթի և Մալաթիա-Սեբաստիայի «տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ների կողմից 2006-2007թթ. և 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում պետական պատվերի շրջանակներում իրականացված աշխատանքների ուսումնասիրությամբ պարզվել է.

ՀՀ առողջապահության նախարարությունը, խախտելով «ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՕ-212-Ն ՀՀ օրենքի հավելված թիվ 7-ի աղյուսակ թիվ 2-ի

սահմանված պահանջները, «Արաբկիրի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հետ կնքված պայմանագրում «Մանրէաբանական հետազոտություններ» հոդվածով վճարումը նախատեսել է իրականացնել մեկ նմուշի հաշվով, ամրագրված մեկ հետազոտության փոխարեն: 2006թ. կատարողական ակտերով ներկայացվել և ընդունվել է 8410 նմուշառման աշխատանքներ՝ 12,615.0 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, սակայն փաստացի իրականացվել է 7611 նմուշառում, գումարով՝ 11,416.5 հազ. դրամի կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 1,198.5 հազ. դրամ:

«Աջափնյակ-Դավթաշենի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն «Սանիտարա-քիմիական հետազոտություններ» հոդվածով վճարումը նախատեսել է իրականացնել մեկ նմուշի հաշվով, ամրագրված մեկ հետազոտության փոխարեն: 2006թ. կատարողական ակտերով ներկայացվել և ընդունվել է 7635 նմուշառման աշխատանքներ՝ 11,452.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, փաստացի իրականացվել է 2783 նմուշառում, գումարով՝ 4,174.5 հազ. դրամի կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 7,278.0 հազ. դրամ:

«Շենգավիթի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն «Մանրէաբանական հետազոտություններ» հոդվածով վճարումը նախատեսել է իրականացնել մեկ նմուշի հաշվով, ամրագրված մեկ հետազոտության փոխարեն: 2006թ. կատարողական ակտերով ներկայացվել և ընդունվել է 9379 նմուշառման աշխատանքներ՝ 14,068.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, փաստացի իրականացվել է 4480 նմուշառում, գումարով՝ 6,720.0 հազ. դրամի կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 7,348.5 հազ. դրամ:

«Մալաթիա-Մեքաստիայի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի հետ կնքված պայմանագրի համաձայն «Սանիտարա-քիմիական հետազոտություններ» հոդվածով վճարումը նախատեսել է իրականացնել մեկ նմուշի հաշվով, ամրագրված մեկ հետազոտության փոխարեն: 2006թ. կատարողական ակտերով ներկայացվել և ընդունվել է 2755 նմուշառման աշխատանքներ՝ 4,132.5 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, փաստացի իրականացվել է 1679 նմուշառում, գումարով՝ 2,518.5 հազ. դրամի կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 1,614.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

2006թ. ընթացքում «Աջափնյակ-Դավթաշեն տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Միջատաբանական ծառայություն» ֆենդիգիական

դիտումներ և մշակում 25 քմ հաշվով» հողվածով իրականացվել է 90900 քմ բաց ջրամբարների մշակում, գումարով՝ 909.0 հազ. դրամ: 2006թ. ներկայացված կատարողական ակտերով ընդունվել է 34940 քմ բաց ջրամբարների մշակման աշխատանքներ 1,751.0 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով կամ ավելի է ֆինանսավորվել 842.0 հազ. դրամ: «Շենգավիթ տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից ներկայացրած կատարողական ակտով «Միջատաբանական ծառայություն»՝ ֆենոլոգիական դիտումներ և մշակում հողվածով ընդունվել է 420320 քմ մակերեսի դիտում և մշակում, գումարով՝ 10,508.0 հազ. դրամ: Փաստացի կատարված աշխատանքների համար գումարը կազմել է 4,203.2 հազ. դրամ կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 6,304.8 հազ. դրամ, որը ենթակա վերականգնման պետական բյուջե:

2006թ. «Արաբկիրի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Խոլերայի նկատմամբ բաց ջրամբարների ջրի հետազոտություն» հողվածով ներկայացվել և ընդունվել է 114 հետազոտություն, գումարով 342.0 հազ. դրամ: Փաստացի իրականացվել է 84 հետազոտություն, գումարով՝ 252.0 հազ. դրամ կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 90.0 հազ. դրամ: «Մակաբուծական հետազոտություն» հողվածով ներկայացվել և ընդունվել է 2475 հետազոտություն, գումարով՝ 3,712.5 հազ. դրամ, փաստացի կազմել է 2083 հետազոտություն, գումարով՝ 3,124.5 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 588.0 հազ. դրամ:

2006թ. «Շենգավիթի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Իմունոկանխարգելման աշխատանքների կազմակերպում, ստացում, պահպանում, բաշխում» հողվածով ներկայացվել և ընդունվել է 42593 դոզա, գումարով՝ 4,259.3 հազ. դրամ, փաստացի հաշվարկով այն կազմում է 40474 դոզա, գումարով՝ 4,047.4 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 211.9 հազ. դրամ:

2006թ. ընթացքում «Մալաթիա-Սեբաստիայի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից իրականացվել է լվացուկի 6634 մանրէաբանական հետազոտություն: Ուսումնասիրությունից պարզվել է, որ կազմակերպությունը նշված հետազոտությունները իրականացնելու համար չի ունեցել անհրաժեշտ միջավայրերի (կողի և կեպերի) մնացորդ, որը վկայում է հաշվապահական փաստաթղթերը և հաշվեկշիռը: Փաստը թույլ է տալիս կարծիք հայտնել, որ կազմակերպության կողմից նշված հետազոտությունները չեն կատարվել: Հավելագրման արդյունքում պետական բյուջեից ավելի ստացված 9,951.0 հազ. դրամ գումարը ենթակա է վերականգնման

պետական բյուջե: Ըստ կազմակերպության տնօրենի կողմից ներկայացված տեղեկանքի վերոնշյալ հետազոտությունները իրականացնելու համար անհրաժեշտ միջավայրերը /կողի և կեսսելերի/ ՊՈԱԿ-ի լաբորատորիայի վարիչը 21.02.2005թ. անհատույց նվեր է ստացել իր ընկերուհուց, սակայն այն հաշվապահորեն չի ձևակերպել:

2007թ. ընթացքում «Շենգավիթ տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Մանրէաբանական հետազոտություններ» հոդվածի 4.1 կետով /խմելու ջուր բաց ջրամբարների ջուր և այլն/ իրականացվել է հետազոտություններ 4347 ցուցանիշով, սակայն կատարողականը ներկայացվել և ընդունվել է նախարարության կողմից 6420 ցուցանիշով, ինչի արդյունքում ավելի է ներկայացվել 2073 ցուցանիշ, գումարով՝ 3,109.5 հազ. դրամ: 4.5 կետով /կլինիկական և այլ ախտաբանական նյութի հետազոտություն/ ավելի է ներկայացվել և ընդունվել 48 նմուշ, գումարով՝ 144.0 հազ. դրամ: 4.7 կետով /ստաֆիլակոկի հետազոտություն/ ավելի է ներկայացվել և ընդունվել 382 հետազոտություն, գումարով՝ 305.6 հազ. դրամ:

«Շենգավիթի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից նախարարություն ներկայացված կատարողական ակտով ներկայացվել է խոլերայի նկատմամբ խմելու ջրի և կղանքի 593 հետազոտություն, գումարով՝ 2,965.0 հազ. դրամ, որը ամբողջությամբ ընդունվել է: Փաստացի իրականացվել է 251 հետազոտություն, կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 1,710.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

ՊՈԱԿ-ի կողմից «Բաց ջրամբարների անձնագրավորում, ջրականգների և գոմերի հսկողական հետազոտություն» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 1726 հետազոտություն, գումարով՝ 1,726.0 հազ. դրամ: Փաստացի իրականացվել է 901 հետազոտություն, գումարով՝ 901.0 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 825.0 հազ. դրամ:

«Բոնիֆիկացիոն աշխատանքներ շինության և բաց ջրամբարների մշակում» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 25000 քմ մշակման աշխատանքներ, գումարով՝ 625.0 հազ. դրամ: Փաստացի կատարվել է 4000 քմ մակերեսի բոնիֆիկացիոն մշակում՝ 100.0 հազ. դրամ գումարով: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 525.0 հազ. դրամ:

«Շրջակա միջավայրի հետազոտություններ» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 550 նմուշառման աշխատանք՝ 1,100.0 հազ. դրամ գումարով: Փաստացի նմուշառվել է 158, գումարով՝ 316.0 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 784.0 հազ. դրամ:

«Շրջակա միջավայրի առարկաների /լվացուկ/ մակաբուծային հետազոտություններ» հոդվածով նախատեսված աշխատանքների գծով ներկայացվել և ընդունվել է 1340 լվացուկ, գումարով՝ 670.0 հազ. դրամ: Փաստացի լվացուկների թիվը կազմում է 515, գումարով՝ 257.5 հազ. դրամ կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 412.5 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

«Մալաթիա-Սեբաստիայի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը 2007թ. օդի սանիտարաքիմիական հետազոտություններով ավելի է ֆինանսավորվել 64.0 հազ. դրամ, «Մանրէաբանական հետազոտություններ» հոդվածի 4.5 ենթակետով՝ /Կլինիկական և այլ ախտաբանական նյութի հետազոտություն/ ավելի է ցույց տրվել 269 հետազոտություն, գումարով՝ 807.0 հազ. դրամ:

2007թ. «Արաբկիրի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից «Բոնիֆիկացիոն աշխատանքներ շինության և բաց ջրամբարների մշակում» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 55810 քմ մշակման աշխատանքներ՝ 1,395.25 հազ. դրամ գումարով: Փաստացի կատարվել է 25816 քմ մակերեսի բոնիֆիկացիոն մշակում, գումարով՝ 645.4 հազ. դրամ կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 749.85 հազ. դրամ:

«Շրջակա միջավայրի հետազոտություններ» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 743 լվացուկ, գումարով՝ 371.5 հազ. դրամ: Փաստացի կազմել է 534 լվացուկ, գումարով՝ 267.0 հազ. դրամ կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 104.5 հազ. դրամ:

«Իմունոկանխարգելման աշխատանքների կազմակերպում, ստացում, պահպանում, բաշխում» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 78268 դոզա, գումարով՝ 7,826.8 հազ. դրամ: Փաստացի հաշվարկով այն կազմում է 74411 դոզա՝ 7,441.1 հազ. դրամ գումարով կամ ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 385.7 հազ. դրամ:

«Աջափնյակ-Դավթաշենի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2007թ. ընթացքում «Ախտորոշիչ մակաբուծաբանական հետազոտություններ» հոդվածով իրականացվել է 753 նմուշառում: Փաստացի կատարողականով ներկայացվել և ընդունվել է 794 նմուշառում կամ 41 նմուշով ավելի, գումարով՝ 36.9 հազ. դրամ:

«Աջափնյակ-Դավթաշենի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում «Շրջակա միջավայրի առարկաների /լվացուկ/ սանիտարամակաբուծական հետազոտություններ, հելմինդոսների արտազատված հատվածների մակաբուծաբանական հետազոտություններ» հոդվածով փաստացի իրականացվել է 1065 նմուշառում: Նախարարության կողմից ներկայացված

կատարողական ակտերով ընդունվել է 1400 մմուշառում, կամ 335 մմուշով ավելի, գումարով՝ 167.5 հազ. դրամ: «Շրջակա միջավայրի հետազոտություններ» հոդվածով փաստացի իրականացվել է 184 մմուշառում: Ներկայացված կատարողական ակտերով ընդունվել է 230 մմուշառում կամ 46 մմուշով ավելի, գումարով՝ 92.0 հազ. դրամ:

«Շենգավիթի տարածքային փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2008թ. 9 ամիսների ընթացքում «Մանրէաբանական հետազոտություններ» հոդվածի 4.1 կետով /խմելու ջուր բաց ջրամբարների ջուր և այլն/ փաստացի իրականացվել է հետազոտություններ 4009 ցուցանիշով, սակայն կատարողականը ներկայացվել և ընդունվել է մախարարության կողմից 4566 ցուցանիշով, որի արդյունքում ավելի է ներկայացվել 557 ցուցանիշ, գումարով՝ 835.5 հազ. դրամ: 4.5 կետով /Կլինիկական և այլ ախտաբանական նյութի հետազոտություն/ ավել է ներկայացվել և ընդունվել 43 մմուշ, գումարով՝ 129.0 հազ. դրամ: 4.6 կետով /աղիքային վարակների վերաբերյալ/ ավելի է ներկայացվել և ընդունվել 82 հետազոտություն, գումարով՝ 164.0 հազ. դրամ: «Շրջակա միջավայրի հետազոտություններ» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 317 մմուշառման աշխատանք, գումարով՝ 634.0 հազ. դրամ, փաստացի կատարվել է 149 մմուշառում, գումարով՝ 298.0 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 336.0 հազ. դրամ: «Շրջակա միջավայրի առարկաների /լվացուկ/ մակաբուծային հետազոտություններ» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 1311 լվացուկ, գումարով՝ 655.5 հազ. դրամ, փաստացի լվացուկների թիվը կազմում է 691 հատ, գումարով՝ 345.5 հազ. դրամ : Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 310.0 հազ. դրամ, «Ախտորոշիչ մակաբուծային հետազոտություններ» հոդվածով ներկայացվել և ընդունվել է 762 մմուշառում, գումարով՝ 685.8 հազ. դրամ: Փաստացի իրականացվել է 227 մմուշառում, գումարով՝ 204.3 հազ. դրամ: Ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 481.5 հազ. դրամ:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

- Նախարարության ապարատի պահպանման համար հաստատված մախահաշվի առանձին հոդվածների նկատմամբ թույլ է տրվել գերաժախս, իսկ որոշ դեպքերում բյուջետային միջոցներն ուղղվել են սպասարկող կազմակերպություններ, առաջացնելով դեբիտորական պարտքեր, խախտելով ՀՀ կառավարության 15.12.2005թ. թիվ 2162-Ն և 21.12.2006թ. թիվ 1851-Ն որոշման 5.1 և 5.3 կետերի պահանջները:

- Տարիներ շարունակ նախարարության կողմից տարեսկզբին առկա դեֆիտորական պարտքերից մարվել է միայն մի մասը, տարեվերջին թողնելով բավականին մեծ գումարի դեֆիտորական պարտքեր, ակնկալելով պետական բյուջեից ավելի գումարների ստացում:
- 2006 թ. նախարարությունում գրանցվել է ամսական միջին հաշվով 121.7, 2007թ. 115.9, 2008թ. 9 ամիսներին՝ 113.2 թափուր հաստիք: Թափուր հաստիքների հաշվին առաջացած աշխատավարձի ֆոնդի չօգտագործված միջոցները պետական բյուջե վերադարձնելու փոխարեն աշխատակիցներին վճարվել է պարգևատրում՝ 2006թ. 73,759.2 հազ. դրամ, 2007թ. 80,703.9 հազ. դրամ:
- «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի սանիտարական կարանտինային կետի տեղակայման և վերակառուցման աշխատանքները կատարվել են թերություններով և խախտումներով, թույլ են տրվել ծավալային հավելագրումներ, գումարով՝ 310.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:
- «Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռքբերման գծով պետական պատվեր» ծրագրով ձեռքբերված դեղորայքից 764,871.5 հազ. դրամ արժեքով դեղորայքի պիտանեկության ժամկետները ձեռքբերման պահին չեն համապատասխանել պայմանագրի տեխնիկական բնութագրերում սահմանված պիտանեկության ժամկետներին:
- Պայմանագրերով նախատեսված ժամկետներում ձեռքբերված դեղորայքը չնատակարարելու հետևանքով ժամկետանց օրերի համար պակաս է հաշվարկվել և գանձվել 369.9 հազ. դրամի տույժ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:
- Մարդասիրական օգնությամբ ստացված դեղորայքը՝ գումարով 60,761.4 հազ. դրամ, որը ստացման պահին ունեցել է 6 ամսից մինչև 1.5 տարի պիտանեկության ժամկետ, ժամանակին չեն բաշխվել և օգտագործվել, արդյունքում՝ կորցրել են պիտանեկության ժամկետը և դարձել օգտագործման համար ոչ պիտանի:
- Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռք բերման համար կնքված պայմանագրերի 4.1 կետի պահանջները «Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ի պետի հրամանով ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից պատշաճ մակարդակով չկատարելու արդյունքում ձեռքբերված 17 անվանում դեղորայքի համար շուկայում առկա նվազագույն գներից ավելի է վճարվել 200,008.0 հազ. դրամ:
- Դեղորայքի ձեռքբերման համար տարեկան ծախսերը պլանավորելիս հաշվի չի առնվել 2006թ. տարեվերջին նախարարությունում առկա 10076 սրվակ մարդկային

ինսուլինի մնացորդը, գումարով՝ 47,211.5 հազ. դրամ և պետական բյուջեից սխալ պլանավորելու արդյունքում ստացել է ավելի գումարներ:

- Ձեռքբերման գների և մատակարար կազմակերպությունների գնացուցակներում /պրայս լիստեր/ նշված գների համեմատությունից պարզվել է, որ 10 ամվանում դեղորայքի գները 25,421.26 հազ. դրամով գերազանցում են մատակարար կազմակերպությունների գնացուցակներում /պրայս լիստեր/ նշված գները :

- Ըստ տարիների դեղերի ձեռքբերման գների վերլուծությունից պարզվել է, որ ՀՀ դրամով դեղերի գների համադրմամբ 2006թ.-ի գների համեմատ 2007թ.-ին տեղի է ունեցել գների թանկացում՝ 22,697.6 հազ. դրամի չափով, 2008թ.-ի 10 ամիսներում տեղի է ունեցել գների թանկացում 20,947.56 հազ. դրամի չափով, իսկ ԱՄՆ դոլարով համադրմամբ 2006թ.-ի գների համեմատ 2007թ.-ին տեղի է ունեցել գների թանկացում 211,830.3 հազ. դրամի չափով, 2008թ.-ի 10 ամիսներին՝ 241,907.8 հազ. դրամի չափով:

- Նախարարության կողմից որոշում է կայացվել տրամադրել ներմուծման հավաստագիր կամ չտրամադրել, շատ դեպքերում կիրառելով երկակի ստանդարտներ: Բազմաթիվ դեպքերում ուշադրություն չդարձնելով փորձագիտական եզրակացություններում նշված վերապահումներին, նախարարության կողմից տրամադրվել է ներմուծման հավաստագրեր:

- ՀՀ ԱՆ կողմից չեն պահպանվել ՀՀ 2005-2007թթ պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով ամրագրված և 2006-2007թթ. պետական բյուջեով հաստատված առողջապահական «Առաջնային բուժօգնություն» ենթախմբի ծրագրերի գերակայության ապահովումը:

- «Բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքը չի սահմանում ՀՀ պետական բյուջեից հատկացված ծրագրային գումարներից՝ պետական կառավարման համապատասխան մարմնի ղեկավարի հրամանով ֆինանսական ռեզերվի ստեղծում: Սույնով խախտվել է ՀՀ օրենքի պահանջը:

- Պլանավորման համակարգում առկա են թերություններ, որի ուղղությամբ նախարարության կողմից միջոցառումներ չեն իրականացվել, ցուցանիշները չեն վերահսկվել և ճշտվել:

- Պայմանագրով նախատեսված հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման ծառայությունները կատարվել է պակաս ծավալով, սակայն հավելագրման արդյունքում 2006, 2007թթ. և 2008թ. 9 ամիսների «ԱՎՏ ստուդիա» ՍՊ ընկերությանը

վճարվել է 13781,2 հազ. դրամ ավելի գումար, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

- Նախարարության ենթակայության 50% և ավելի պետական բաժնեմաս ունեցող որոշ ընկերություններ, խախտելով «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «ժե» կետի և Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանած պահանջները տարեկան գուտ շահույթը սխալ հաշվարկելու հետևանքով պակաս շահաբաժին է հաշվարկվել և վճարվել ՀՀ պետական բյուջե, գումարով՝ 7,701.3 հազ. դրամ:

- Նախարարության կողմից պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնեմասի կառավարման գործունեության նկատմամբ պատշաճ ձևով կատարողական վերահսկողություն չի իրականացվել:

- Չնայած այն հանգամանքին, որ մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիա տիպի ծառայություն հանրապետությունում ի վիճակի են իրականացնել չորս բուժհիմնարկներ՝ 2007թ. պայմանագիր է կնքվել «Արմամաքս» ՍՊ և «Դիագնոստիկա բժշկական միավորում» ԲԲ ընկերությունների հետ, իսկ կոմպյուտերային տոմոգրաֆիա ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիայի գծով միայն «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության հետ:

- Վերահսկիչ պալատի նախագահի թիվ 54 հրամանի հիման վրա «Արմամաքս» ՍՊ ընկերությունում իրականացրած հանդիպակաց ստուգման ընթացքում պարզվել է, որ «Արմամաքս» ՍՊ ընկերության կողմից 2007թ. 4-րդ եռամսյակում պետական պատվերի շրջանակներում կատարված կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիա 336 հետազոտություններից թվով 260-ը կամ 77.4%-ն է համապատասխանել պահանջին:

- ՀՀ ԱՆ կնքված պայմանագրերի համաձայն նախարարությունը պարտավոր էր պարբերաբար վերլուծել կատարողի կողմից իրականացվող աշխատանքները, տալ ցուցումներ բացահայտված թերությունների վերացման համար և հսկողություն իրականացնել կատարվող աշխատանքների որակի նկատմամբ, սակայն նախարարության կողմից խախտումների և թերությունների բացահայտման և հետազոտությունների անհամապատասխանության մասին ոչ մի դեպք 2006-2008թթ. չի արձանագրվել:

- Կորոնարոգրաֆիայի, մագնիսառեզոնանսային տոմոգրաֆիայի, կոմպյուտերային տոմոգրաֆով ոչ ինվազիվ անգիոգրաֆիայի, կոմպյուտերային տոմոգրաֆիայի հետազոտությունների ուղեգրումները իրականացվել են սահմանված չափորոշիչների

պահանջների խախտմամբ: Պետական բյուջեից հատկացված միջոցների ծախսը չի ապահովել ծրագրով ակնկալվող արդյունավետությունը:

- Նախարարության կողմից «Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններ» ծրագրի գծով փաստաթղթերի շրջանառությունը, արխիվացումը և պահպանումը իրականացվել է «ՀՀ ԱՆ գործավարության կարգը հաստատելու մասին» 29.08.2004թ. թիվ 768-Ն հրամանով սահմանված պահանջների խախտումով:
- Խոլերայի հայտնաբերման նպատակով մանրէաբանական հետազոտության համար ձեռք բերված և օգտագործված նյութերը, ըստ գործող նորմատիվների, չեն բավարարում կատարողականներով ցույց տրված հետազոտությունների քանակներին, որի արդյունքում ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 76,460.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:
- ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության տարածքային չորս փորձագիտական կենտրոնների ուսումնասիրության արդյունքում արձանագրվել չկատարված հետազոտությունների դիմաց ավելի հաշվարկված և վճարված 44,652.2 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետական բյուջե:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՀՀ կառավարությանը՝

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 2005-2008թթ. բժշկական կազմակերպությունների տեխնիկապես վերազինման հետ շուկայում հայտնվել են բազմաթիվ ընկերություններ, որոնք ունեն բոլոր հնարավորությունները և, կարող են մատուցել դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների գծով ծառայություններ, ուստի անհրաժեշտ է վերանայել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 2-րդ մասով լիազոր մարմնին վերապահված իրավասության շրջանակներում հաստատված մեկ անձից կատարվող գնումների անվանացանկը և անվանացանկից պակասեցնել դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունները: Այնուհետ ապահովել մրցակցային, արդյունավետ, թափանցիկ, հրապարակային և ոչ խտրական հիմունքներով գնման գործընթաց:

ՀՀ առողջապահության նախարարության աշխատակազմին՝ ձեռնարկել միջոցառումներ արձանագրված թերությունները վերացնելու ուղղությամբ:

- Բացառել պայմանագրերի տեխնիկական բնութագրերով սահմանված պիտանելիության ժամկետներին չհամապատասխանող դեղորայքի ձեռքբերումը:
- Հստակորեն կիրառել Վաճառողի կողմից պայմանագրային պարտականությունների չկատարման դեպքերում պայմանագրով սահմանված պատասխանատվության միջոցները:
- Տարեկան ծախսերը պլանավորելիս հաշվի առնել պահեստում առկա ապրանքային մնացորդը:
- Մշակել և կիրառել դեղորայքի մեծածախ շուկայական գների որոշման այնպիսի մեխանիզմներ, որոնք կբացառեն շուկայում առկա նվազագույն գները գերազանցող գներով դեղորայքի ձեռքբերման դեպքերը:
- Մշակել և կանոնակարգել դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտություններն ըստ տեխնիկական բնութագրերի:
- Վերահսկողություն իրականացնել դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների գծով իրականացվող աշխատանքների նկատմամբ:
- ՀՀ ԱՆ 25.05.2006թ. թիվ 567-Ա և 06.10.2006թ. թիվ 1130-Ա հրամանները համապատասխանեցնել ՀՀ կառավարության 04.03.2004թ. թիվ 318-Ն և 09.02.2006 թիվ 291-Ն որոշումների պահանջներին:
- Փաստաթղթերի շրջանառությունը, արխիվացումը և պահպանումը իրականացնել «ՀՀ ԱՆ գործավարության կարգը հաստատելու մասին» 29.08.2004թ. թիվ 768-Ն հրամանով սահմանված պահանջներին համապատասխան:
- Ուժեղացնել վերահսկողությունը ՀՀ ԱՆ ՊՀՀ տեսչության համակարգի «Փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ների կողմից փաստացի իրականացված հետազոտությունների և կատարողական ակտերով ներկայացված հետազոտությունների քանակների համապատասխանության նկատմամբ:
- «Փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ներին հաշվապահական հաշվառումը վարել «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատ ներկայացնել «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետով սահմանված տեղեկատվությունը:

